

דרכו עקובת בשלום הכבד יומך ממוציא רמון והכבדו טפול רחב הכבד איש טפול דרך הנקב וקמ"ל אפי"ג דכלי עץ שישונו כדמונים היינו

שבחרצן ששעשה בהן מעשה לזכות כלי. אפי"ג הכי אין עשויין לשיבה. ואף שישבוין עליהן לפעמים. כלי שיש בו בית קבול לתת להוכי בגדים לעשן. אף שהשוליים נקובים כרשת שיעלה שיתוכן עשן הגפרית לתוך הגברים ללבן אפי"ג הכי מחשב בית קבול ונקבל סומא. ובאין בתוכו בית קבול. סדור. וכל גוריון הא אפי"ג דא :

והעור גם כמדרס נשפא. מלבן של עץ עם ד' רגלים בר' ויותיו. וכיסה שוליו ודשנתיו בעור. דה"ל ב"ק. ואח"כ נשפס והוא העור מעל שוליו והפנתיו. ולא נשאר רק המלבן עם ד' רגליו מרובים. העור נשפא גם כמדרס. המלבן עם הרגלים טהור לגמרי. ספסל אבן וב' רגליו מעץ וישב הזב על האבן. נשפא כולו כמדרס. דשנתו עיקר. ואם רגל א' שבו מעץ אסק"ס. נכרים

בשלמים שנפחתו וניקטו אבל עשוי מתלחמו נקוב כדמונים כמוליא רמון עמא ואפשר שמכאן יאל לו דין זה. וסייט דמסקי עשוי כמורה שאין לו שוליים לגמרי עכור הא כמוליא רמון לא :

ר עובדיה מברטנורה כלים הברור פרק כג תוספות יום טוב ציונים

א הברור. טופ"ג נפסקין פה. ד"ה דהתפ"ג מ"ו פ"ג מה"כ ט"ז : ב אלו פסאין. ט"ז ט"ז ד"ה זנין. מ"ו ט"ז מה"כ ט"ז ופ"ג פ"ג ט"ז :

פרק כג א הברור פלוט"א (ה) בלע"ז : והאימום. דפוס של מנעול. וכל אלו חילוקיהם עור ומלאין מצפנים שער או מוכין : והקמיע והתפילין. יש בתוך הכתים של עור פרשיות כחצונות בקלף : ובמה שבתוכן טהור. אם נטמא אחת מאלו במה ואח"כ נקרט ויגע א' במה שבתוכן טהור לפי שאין מה שבתוכן חבור להן ואין מה שבתוכן טמא כמותו : הכאוף. כמו חוקף : הנוגע במה שבתוכו טמא. אם נטמא החוקף במה כשם שהנוגע בו טמא כך הנוגע במה שבתוכו טמא : מפני שהתפר מחברו. ועושהו אחד. מה שפנים עם החיטון : ב זריו

האשקלוני

חלופי גרסאות א שהתפר נז"ל השפר וביה"ט שחפר בחבור. ב זריו נז"ל זריו.

פרק כג א הברור (א) והאמום (ב) והקמיע (ג) והתפילין (ד) שנקרעו (ה). הנוגע בהן. טמא (ו*). ובמה שבתוכן. טהור (ז). האובף שנקרע. הנוגע במה שבתוכו. טמא. מפני שהתפר מחברו (ח) : ב אלו טמאין משום מרכב (ח). זריו האשקלוני

דכדור ואמום כמו כן תפורים מכל מקום רגיל הוא להוציא מה שבתוכן לפעמים להכי אין התפר מחברו כי הכל. ע"כ : ב זריו האשקלוני

תוספות הדינים פב"ג א [בת"ס ס"ד] מפני שהפר כי' לטווא מה שבתוכן כו'. ולא משמע קן לקמן בר"ס כ"ח ט"ז (ממארוש' ז"ל) :

מלאכת שלמה שכן אין מה שבתוכן חוץ להכל חבור. ועיין גם סוף פרק ארבע מיתות : מפני שהתפר מחברו. ק"ל : ב אלו טמאין משום מרכב. שאינם עשויין לשיבה אלא לישטן עליהן. הר"ס ז"ל : ז"ל האשקלוני

פרק כג א שנקרעו. ר"ל"ג נשפא גרסי' לה וכן נקד ה"ר יוסוף ז"ל : ובמה שבתוכו טהור. מתי' ללא כ"ר אליעזר דל"ר יהושע בן קרחא משמו כדמסת"ז דאם נקרטו והשנינו כמות

תוספות אנשי שם פב"ג א בר"ב ס"ד"ה ובמה שבתוכן כו' ואין מה שבתוכן עמא כמותן.

מלאכת שלמה שכן אין מה שבתוכן חוץ להכל חבור. ועיין גם סוף פרק ארבע מיתות : מפני שהתפר מחברו. ק"ל : ב אלו טמאין משום מרכב. שאינם עשויין לשיבה אלא לישטן עליהן. הר"ס ז"ל : ז"ל האשקלוני

המוכין שבתוכן יחד ויתרוקן הב"ק בזויתיו. מוליא המוכין ומשרביטן. שאין חיבים לזדקן לעולם (כ"ח"ס סי' ל"ט) עכ"ס הרי אפי"ג מזה לזדקן

המכירה או נקרטו עכ"ס

קין שיתב לנגב במה שבתוכן : הנוגע במה שבתוכו הוא חבור. ומה שבתוכו טמא כמותו : הכאוף. כמו חוקף : הנוגע במה שבתוכו טמא. אם נטמא החוקף במה כשם שהנוגע בו טמא כך הנוגע במה שבתוכו טמא : מפני שהתפר מחברו. ועושהו אחד. מה שפנים עם החיטון : ב זריו האשקלוני

המכירה או נקרטו עכ"ס

י כ"ן תפארת ישראל בו"ז

פב"ג א (א) ותמוה איך כדור וחזיריו כשכן שלמין יק"ס. הרי הם פשוטי כלי עור ששכאין להם שיעור מדרס דהיינו ה' על ה' פסחים (כפ"ז מ"ב) איך מק"ס כשמשמש רק ללחם. או אפי"ג כשמשמש ללחם וכלים : אבל רק בשעת מלאכה (כלעיל רס"ו ופס"ו סי' פ'). ואי"ל דהק" דהכא מדיס להן חלול בפנים איך כפשוטי כלי עור. דהרי יש להן תוך זב"ק. ליתא. דהרי חלון סבור בתפירות סביב ושמעין לעיל (פ"ב סי' מ') צביות של שייטין דחלול הסבור מכל זד ל"ג ב"ק. ואח"ל התם אין החלול עשוי למלאותו. משא"כ הנה דהכא. ליתא. דלדבריה מדעשוי למלאותו דבר של זולתו משל לעולם. קי"ל ד"ה ב"ק. (כרמז"ס פ"ב מכלים ס"ג). וליבא מסייע ליה להרמז"ן שביבאו רמז"מ (פ"ד מכלים ס"א) דפסק דב"ק העשוי למלאות שמה ב"ק. ואי"ל דרמז"ס דס"ל דב"ק העשוי למלאות ל"ג ב"ק ס"ל דמתניתין דהכא אחיא כר"א דשמה ב"ק. אבל חכמים פליגי עליה וס"ל דל"ג ב"ק. וכן כ' צלמת רש"י (סנהדרין ס"ח א'). ועי' בר"ש לקמן פכ"ז מ"ב). ליתא דהרי הרמז"ס דס"ל דל"ג ב"ק. ואי"ל כדברו ובעלמא פסק (בפ"ו דכלים ס"ו) כסתא מתניתין דהכא. וי"ל דרמז"ס ס"ל דהא דב"ק העשוי למלאות ל"ג ב"ק. היינו באדיו עשוי לפתחו לעולם. משא"כ הדי דמתניתין מדעשוי לפתחן לפרקים. דהיינו כשיתדחק המוכין שבתוכן יחד ויתרוקן הב"ק בזויתיו. מוליא המוכין ומשרביטן. שאין חיבים לזדקן לעולם (כ"ח"ס סי' ל"ט) עכ"ס הרי אפי"ג מזה לזדקן

קין שיתב לנגב במה שבתוכן : הנוגע במה שבתוכו הוא חבור. ומה שבתוכו טמא כמותו : הכאוף. כמו חוקף : הנוגע במה שבתוכו טמא. אם נטמא החוקף במה כשם שהנוגע בו טמא כך הנוגע במה שבתוכו טמא : מפני שהתפר מחברו. ועושהו אחד. מה שפנים עם החיטון : ב זריו האשקלוני

המכירה או נקרטו עכ"ס

משנה אחרונה פב"ג א שנקרעו. כ"ה לא נקרטו אין מה שבתוכו חבור ונקטו נקרטו דה"ל א"ח לנגב במה שבתוכן. ומיירי שלא נקרטו בענין שמעבר ארזן מומתאסן אלא שהתרו מוטי התפירה או נקרטו עכ"ס

קין שיתב לנגב במה שבתוכן : הנוגע במה שבתוכו הוא חבור. ומה שבתוכו טמא כמותו : הכאוף. כמו חוקף : הנוגע במה שבתוכו טמא. אם נטמא החוקף במה כשם שהנוגע בו טמא כך הנוגע במה שבתוכו טמא : מפני שהתפר מחברו. ועושהו אחד. מה שפנים עם החיטון : ב זריו האשקלוני

המכירה או נקרטו עכ"ס

קין שיתב לנגב במה שבתוכן : הנוגע במה שבתוכו הוא חבור. ומה שבתוכו טמא כמותו : הכאוף. כמו חוקף : הנוגע במה שבתוכו טמא. אם נטמא החוקף במה כשם שהנוגע בו טמא כך הנוגע במה שבתוכו טמא : מפני שהתפר מחברו. ועושהו אחד. מה שפנים עם החיטון : ב זריו האשקלוני

ומדינה ג' דג' וסדינה. וספימן שם וספימן

אלוהו רבא

פ'כ"ג גרסינן ברישא וספימן של סוף אכל אוקף של נאקף עמא מיאב רבי יוסי אומר אף עפיטן של סוף עמא מושב :

תוספות אנשי שם

ועפמינן וחס ריל דאס נגט כהה שבתין המיוון עיבור פשיטא דכיון שנקרשו און מה שנתון סתור. (נ"ש"ס). אכל הר"ס לא תש לקושיא האחרונה דהא חיינן ביהוספת דר"א פליג ו"ל דלפי דנקרשו הוי הגור וה"א דקמ"ל נאפיקי מדרי"א : ב' בר"ב ד"ה זריו כו' שן ען כו' לא ידעתי מאין נאקף לפי כן ומ"ל דומק' ובר"ב מפורש שהוא של עור. רש"ס : תי"ח סד"ה וברוב ד' כו' נאקף מדוכה המדי"ת. לא ידענא מה ענין מדוכה אלא מרדעת וכ"ס דקתי המדי"ת אטו כמדי הוא דכול' מרדעת לתמריים ובשאר דוכתי לא ובי"ט של מדי פשוט מכ"ע א"כ איכא למימר דהוא דמדי דוקא משמא משום מרכב אכל סאר מרדעת ועמלות משום מושב וכסתי כפי' ברמז התי"ט שבתור דלמיל ומויל להרמב"ם לגמור מהו דכל מרדעת זו קוממא מרכב. ותו מי סגי ליה למשל לפימיה מרדעת המדינה ככ"ד. ולולו דרבי ז"ל חיינא אלא דלעולם מדוכה המדי"ת כפשוטה וחס"ה דהרמב"ם ו"ל לא שתיקפו כי היכי דלא שתיקו נמי זריו האשקלוני והענין לפי שאינם דברים פליגים אלא דבראון מקומות פשיטתיים הוי רגילין נאלו וזמון הכה"ה הוי מפורסמים והגויים נאשריהו והלכך נקטינן אכל הרמב"ם כיוניכס במ"ס אח"כ וכל כיו"ב דדין המרדעת של תמור למדו מן הטעם של גמל ועפיטן של סוף דהיינו כך דחין הפרס בינייהם אלא בשם אכל עמיים סוף . (ש"ל) סד"ה ספימן כו' אוקף כו' ע' ג"כ נ"ל פ"ד מ"ז ש"י דשנא אלא עור המכה את המרכב ונבלגן משנה סוף עפיטן של סוף. אלא הר"ס כאלן לא ידעתי מני"ל הא דהא לאוקף קרי ליה ג'כ"א אוקף. (י"ד)

האשקלוני. פי' הר"ב חגורה רחבה כו'. משמע כל שרוכבין עליו בפסוק רגליים יש בו משום מרכב. וכן יראה לשון הר"ב בריב"ז טיפוסין של סוף וכבר כתבתי בפ"ק משנה ג' שכן נראין דברי הרמב"ם ושכן דעת התוס' דרפ"ג דערוכין. אבל דעה רש"י אינו כן אלא שאינו מטומא משום מרכב. אלא אהו הראוי לסמיכה בשעת רכיבה [ועיין עוד מה שכתבתי שם בס"ד] ולדבריו י"ל בכל הני דהכא שיש בהן דברים

הראויין להסמך בהן לפניו או לאחריו : ומדובר המדי"ת. פי' הר"ב מכתשת כו'. וכ"כ הר"ס אכל מהר"ם א"ע"ס שראה לפניו פי' הר"ס כתב ו"ל ודבר חימה הוא מה ענין זה למרכב. ושמה הוא אחד מזלי האוקף או אחרו שמיים בו הרכב את רגלו שקרין טעגרי"ף בלשון אשכנזי ומכה בה תמיד כעין מדוך שדוכין בה. ונקראת מדי"ת על שם מקומה כמו זריו האשקלוני כ"ל. עכ"ל. ובפ"י הרמב"ם לא נמלא בו דבר אכל בגמ' מלאתי ומדוכה מרכבה שהיא מיוחסת אללס למדי ע"כ. ובחבורו ספכ"ה כתב מרדעת של חמור וכתב הר"מ שהוא במקום מדוכה המדי"ת

מלאכת שלמה

ופירש שהוא אוקף הנעשה במדי סרג בערבי ולזה הסכים הר"ס ז"ל. וכן הגיה גם כן הרב רבי יהוסף ז"ל אך בערך נראה דגרים מדוכה בערך מדי. ועיין בספר קרבן אהרן : רבי יוסי אומר

ישראל

הא"ך יק"ס אב"כ. דשנלנו גמל האוקף תפור סגיב הרי המוכין שנתונו לנרך לתשמישו. ובכל כה"ג אמרין כל המחובר לממא עמא (כפ"י מ"ב). אבל לאחר שפירח האוקף. והו לא חיי המוכין שנתונו להשתמש עם האוקף. דא"כ ל"ל טעמא מכי בהפטר מחברו בלא זה כיון דחיי עדיין לתשמישו שנתהוה. פשוט דנ"כ מק"ס כאלו לא נקרע. אע"כ בלא חיי הש"ה לתשמישו שנתהוה. וה"כ אף שהמוכין מחובר להעיר של האוקף. אמאי המוכין יקבל עומאה אב"כ. הרי אין לריכין ז"ל כלל. ומ"ס מארנזים שנתיהם שפחהו. ותורמל וחמת שפחת ב"ק א' בן. שטע"נ שבה"ק השלם מק"ס. אש"ה הב"ה הנפחת שמוחבר אל השלם. אינו חיבור לו ואינו מק"ס עמו (כלעיל פ"ס מ"ז וחי'). ואר"ל דהכא כיון שמוחבר המוכין בפתר עם האוקף. עדיין חיי לתשמישו שנתהוה. ולהכי מק"ס. עכ"פ ק' למר"ס ש"י רתוי"ה הכא בשמו דתפר מחברו דקאמר הכא. ואין ר"ל שחבור בהאוקף. רק ר"ל שאינו רגיל להויתא מה שנתונו. וכמ"ס. ד"ל דאוקף שאני. דלפ"י אין לו ב"ק הרי יש בו שעור מדרס. ובכ"ה אפי' פסוטי כלי עץ ועור כיון דמק"ס מדרס. ועמא גם מארס שומאות (כנה"פ מ"ג). אבל קשה גם לפי' זה. מה מטיב שהמוכין הוא הוי האוקף. ואינו רגיל להויתאו משם לעולם. הרי גם ארנזים שנתיהם ויסיין שבתורמל. אינו רגיל לנתקן זמ"ו. ואפ"ה לא מחשבו חיבור זמ"ו. י"ל ההם אף כשנלן שלמין אין תשמיש של זה צריך לשל זה. ולפיכך אף שנזמין שכוון שלמין. כשנמא א' עמא חצירו. מדכוון בני קב"ש ניהו. עכ"פ בנשחת א' מהן לא נשמת הנפחת. כשנמא השלם. דאינו חיבור לו. מדא"ל לו כלל. ולמניינא מהתם קיימא. אבל הכא דתשמיש האוקף שנתהוה שלם לריך להמכין שנתונו. ולהכי לפיכך אף דהשתא נפתח התפר. אפ"ה כיון דצריך האוקף להמוכין. ודאי סוב יתקנו. לא גרע מכתש שנתיהם שמתמאח אריזרים נפתח להחזירה (כפ"ח מ"ז ופי'). כ"ס הכא שבתמת עדיין הפירין יחד. או עכ"פ מחוברין יחד. דמתשכ כולו ככלי א' ומק"ס יחד ככלי א' (ועי' מ"ס בס"ד פכ"ד סי' פ"ה). וא"ת עכ"פ ק' לבי הפירושים. דכיון שתשמישן א'. וכל א' צריך לחצירו. א"כ למה לריכין להטעם שחתפר מחברו. הרי גם בל"ו נמי. מדעתיד להחזירין מק"ס. דוכי ס"ד דמנורה של פיקוס (פ"ח מ"ו) ואבדי הטעם (פ"ח מ"ה) ושאר כלי בעלת אריזים המחוברין כולן יחד. לא יק"ס מדרגיל לפרקן זמ"ו. ואת"ל ההם הכלי שלם. משא"כ הכא הרי נפתח התפר. ליהא דהרי ההם גם בשמפורקין מקב"ש האבר (כספ"ח) וכ"ס הכא שהמוכין עדיין תחוב תוך הכיס. וי"ל ההם נפרקו אבדי הכלי זמ"ו שלא בדרך קלקול. אבל הכא שנפרד חמורן דרך קלקול. להכי דוקא בתפורין ממש יחד או שאינו רגיל להויתאו הוי חיבור זה לזה : (ג) ומרכב לתוס' עירובין דכ"ו א' ולר"ב א' ריש כלים. היינו כל דבר שישב עליו בסיסוק רגלים וכן משמע לכהורה דעת הרמב"ם בפירושו. וגם בחיבורו (פ"ו ממושב) דממשיל משלים הוא. וקאמר כגון מרדעת התמור. א"כ לדעת רבותינו הג"ל גזירת הכ' הוא דכשיושב עליו בסיסוק רגלים. יהיה שומאחו קלה משאש ישב על המושב צרגלים מחוברין יחד. ר"ל בין כלי שמיחוד לתשמיש זה או זה. דבאמת אין חילוק בין ישיבתו או רכיבתו של זה. אלא במה שהכלי מיוחד לו (כספ"ב דזי"ס) אולם לרש"י (עירובין שם) ולר"ס ור"א"ס אהר"ב (פ"ח דכלים מ"ג) מרכב היינו דבר המחזק לרכיבה. בין שהוא התפוס של המרכב. דהיינו התמורה שהתפוס ב' טבעות שצאוקף מזה ומזה. וחומר בה הכהמה מתחת צתה. ומתדק ע"ז האוקף שפ"ג הנהמה. ונקרא בל"ל ואסתעלבאנען. ונקרא בל"ל ואסתעלבאנען. ונקרא בל"ל ואסתעלבאנען. והיה כמה נקבים שצעת רכיבה ונקראין שפיינצענעל בל"ל. וכ"כ הסמוכות שלפניו ושלאחריו בהאוקף. שהיו רגילין להיות מעולגלין ולא מחוברין בהאוקף ומקרבין נקבים שצעת רכיבה ונקראין שפיינצענעל בל"ל. וכ"כ הסמוכות שלפניו ושלאחריו בהאוקף. שהיו רגילין להיות מעולגלין ולא מחוברין בהאוקף כולם אינן רק מסייעים לרכיבה. ולפיכך משום שאין הכלים הללו עשויין לרכיבה ממש. י"ל דמה"ס הקילה תורה צקבלת שומאחו. כמו שהקילה תורה בכלי שאינו עשוי למושב. דבישב עליו זכ סהור לנמרי. אבל הק' מדמסייעים עכ"פ לרכיבה חות דגרא בעומאחו. נמלא שאינו גזירת הכהוב. וכן משמע בש"ס עירובין שם. וכן ל"ל נמי להוכיח ממשחיתו. הגדילעטרך לפרס דמרכב היינו זריו מדוכה ועניו וכו' ולמה דוקא הק'. ספי הו"ל למנהק

משנה אחרונה

משמע אש"פ שאינם עיקר מרכב ונראה דאין ה"ל שאינם עיקר מרכב שרגילין ב"כ להשתמש לישיבה וזהו שכתב הר"ב שלפנינו וישנן טעמים כיון שפיקוק אינו לשיבה אלא למרכב אזליון בחר ההלכה פשיטתן ישיבו למרכב. וי"ל דהיינו שפתח דר' יוסי דק"ל עפיטן של סוף עמא מתחלתו ב"כ לממור עליו כקומתן

למנהק

ות"ק סבר כיון דרוב תשמישו הוא לרכיבה אינו אלא מרכב. ונראה דמה שפשו מתחלתו למרכב וגם למושב ורגילין עמיים נאשו כמלך לרכיבה משתמש בו לרכיבה. ובשעת חלינה וכיוצא משתמש בו לישיבה עמא מושב כיון שצפעת ישיבה אין א"ל עמוד הוי כמיוחד למושב כדפי' לעיל בכמה זכותי : רבי יוסי אומר

ג מה בת' מ"ה פ"ה ע"ה
מ"ה ס"ג :

משנה אחרונה

אף כו' לשון אף אינו מיושב. ונראה דה"ק ע"פ"ן של כוס עמא אף משום מושב: אבל א"כ על נאקה עמא. וכח"כ כ"כ י"מ עמא מושב ואת"ן לת"ק וי"מ מרכב ור' יוסי היא. ונ"ל לשון המשנה מוכיח דעמא מושב דאי מרכב היכי קמי עמא סתם כיון דמרכב קיל ממושב ה"ל למימני אינו עמא דמשמע אינו עמא מושב אלא מרכב :

המדיה: מפני שעומדין עליו. והוא עמא משום מושב כשהוא עומד ג"כ כדחק בספ"כ דזבים והר"ב שניה בלשונו לכתוב לשבת. בהגה עשה כן [זכ"ב] הרמב"ם בגמ' כתוב והם עומדים על הכוס להתלמד לרוץ ולהראות גבורתם]: *ב"קומפון. והר"ב העתיק בקונפון וכן הוא במשנה דריש פ' דלקמן אבל שם העתיק הר"ב קומפון והרמב"ם העתיק בכאן קומפון. וכח"כ שזה ס' שמו בל' יון קומפון ובלשון לע"ז [קנפון] ובר"פ דלקמן העתיק קונפון אבל בחבורו פרק כו מה"כ העתיק ג"כ קומפון: נאקה. היינו נאקה דפ' במה במה יולאה. הר"ש: מביא. כתב הר"ב רמב"ם פ' עמא מושב וכו'. כ"כ

עשין לישב עליהן: מפיטין של סוס טמא מושב. דל"ן עמא מרכב אלא המיוחד לרכיבה בפיסוק רגלים ואינו עשוי לשיבה כלל: בקונפון. שיה שמוקיים שם המלכים ורגלים לשבת על הטיפטין של כוס לראות בשחוק המלך הלך בלשון לע"ז (ה) קנפ"ו. ואין הלכה כר' יוסי: אבל אובך של נאקה טמא. רמב"ם פ' עמא מושב ות"ק קאלר לה דפליג אפיטין של סוס ומורה באובך של נאקה שהוא טמא מושב. ורבותי פירשו אבל אובך של נאקה טמא מרכב. ורבי יוסי קאלר לה דמורה לת"ק באובך של נאקה שאינו מיוחד אלא

אף (י) מפיטין של סוס טמא מושב. מפני שעומדין עליו בקומפון (י). אבל אובך של נאקה (ט). טמא (ט): ג מה בין מרכב ח"ב. מפיטין שם מפיטין. נאקה שם נאקה. למושב

העתיק ג"כ קומפון: נאקה. היינו נאקה דפ' במה במה יולאה. הר"ש: מביא. כתב הר"ב רמב"ם פ' עמא מושב וכו'. כ"כ לפי שהיא נאקה של סוס אס הוא מרכב או מלאכה שלמה למושב. לפי שחלקו ר' יוסי וחכמים בפיטין של סוס אס הוא מרכב או

העתיק ג"כ קומפון: נאקה. היינו נאקה דפ' במה במה יולאה. הר"ש: מביא. כתב הר"ב רמב"ם פ' עמא מושב וכו'. כ"כ לפי שהיא נאקה של סוס אס הוא מרכב או מלאכה שלמה למושב. לפי שחלקו ר' יוסי וחכמים בפיטין של סוס אס הוא מרכב או

בועז ישראל תפארת יבין

למקט בקיור. כל שיושב עליו בפיסוק רגלים. א"ע דרך הכלים המסייעים לרכיבה דין כמרכב. והיינו הנורה ושיינגענעל וסמוכות שחובין באובך וכמ"ל. ולהכי אינערך תא לפרש דרך נוריו ומדוכה ועביו. רק בהך יהיה הנורה ושיינגענעל וסמוכות נחשבות רק מסייעים לרכיבה ודין כמרכב. הא במחבורות לשאר אובכין. נמכין עליהן ממש. ודין כמושב ור' יוסי ס"ל דגם שיינגענעל שפעטין דינו כמושב משום שעומד עליו בקומפון: ועי' ביבסק דעת ספי' כ"ח) ונ"ל דגם לדיעה הראשונה שהאובך שיושב עליו בפיסוק רגלים נקרא מרכב. עכ"פ גם נ' הכלים הא"ל שמחובין להאובך ומסייעים לרכיבה. גם הם דין כמרכב. דכל המחובר לממא עמא כמוהו (כלש"ל פ"ב מ"ב) ויחורג מלת מרכב בל"א ריעעניג. וכך מוסיין דברי הר"ב (מ"ב ד"ה פסיפון) שכ' שהאובך שיושב עליו בפיסוק רגלים נקרא מרכב. אלא שבמחכ"ת סותר א"ע. ולעיל (פ"א מ"ג) כתב בפירוש דרך החפוס שבאובך (ר"ל השיינגענעל) נקרא מרכב. אבל אובך עליו נקרא מושב. אס לא נחאמר לאובך שזכר שם. היינו אובך שיוצבים עליו ברגלים מחוברין. כמו שרגלין בכה"ג לרכב על הנמלים. וכ"כ אובך שזוכות עליו הגשים על הסוסים. שיוצבות על האובך ברגלים מחוברות יחד. ואפי"ה החפוס של אובך כזה. דהיינו השיינגענעל אף שמחובר לאובך שאין יוצבים עליו בפיסוק רגלים. אפי"ה החפוס שמייע להיושב עמא משום מרכב. מיהו רש"י הנ"ל ושאר רבותיו שזכרו ודאי ס"ל דרק ג' מיני כלים הנ"ל נקראים מרכב. אבל אובך א"ע שיושב עליו בפיסוק רגלים. נקרא מושב. ולפ"י מה דקאלר הכא. דעביו ופיטין ואובך שמתין משום מרכב. אין ר"ל עלמן. דהרי לרבותי הנ"ל אפי' הך שיושב עליהן בפיסוק רגלים מושב הוא. אלא ר"ל הסמוכות שבלו שמחוברין בהך ממחין משום מרכב. והא נקב סמוכות שבהך. היינו משום דל שיושב עליו בפיסוק רגלים און רגיל להיות זו סמוכות. מדב"ל יושב מוכן. ורק באובך וכדומה שיושב עליו בפיסוק רגלים שכל שמע מעל הבהמה רגילין לחבר בהאובך סמוכות לחוק רכיבתו. ואפי"ה שמחובר האובך עם השיינגענעל יחד. אפי"ה כיון שכל א' משתמש השמים אחר. להכי כל א' יש לו סומאה בפ"ע. והא דחק (פ"ב מ"ב) כל המחובר לממא עמא. היינו בשמיהן עשויין להשמיש א'. ולא בשכל א' משתמש למין השמים אחר. דלא כסבלא מלא קערות (פ"ב מ"ו) וכבר העירו בזה במקום אחר. וכל זה דלא כרתו"ס (פ"א מ"ג) שכ' דל"ל שאין הסמוכות מחוברין בהאובך. וראיה לדברי מלעיל (פ"ב מ"ד) בנישא הזכ על המשה שמזון זו. דקיי"ל כר' יוסי. דמי"ש ולפי"ה מממא ז' ופסל א'. ומי"ש ולחון מממא א' ופסל א'. הרי אף שכולו נוף א'. אפי"ה תלוין דין סומאחן. מכ"ש הכא. שהן בלמח ז' כלים מיוחדין כל אחד לתשמיש אחר. אלא שמחוברין יחד. ולפי דבריו הנ"ל בישב הזכ בפיסוק רגלים על האובך. אף דמדחוברין יחד האובך ונ' כלי סמוכין שלו. נעמא כולן אף שלא נגט בהסמוכות. עכ"פ רק האובך שישב עליו הזכ נעשה מושב. אבל הסמוכות שמחוברות זו. לא נעשו רק ראשון. מדנגעו במושב. והיינו דוגמת המזרון שחז' מי"ש הנ"ל. נמא שאל שהסמוכות יתמאלו משום מושב רק בשתתך הזכ א"ע עליהן. או דלמא אדרבה מדמיין סמוכות למזרון באידך ניסא. ומשו"ה כשישב הזכ על האובך נעשו הסמוכות המחוברות לו אה"ס. דבשלמא מזרון שהוא עלמנו לא חי למדרס (ועי' מ"ש בס"ד פ"ה בבעו ס' ח). לפיכך מדבא מחובר להמדרס. דייעין ליה כאלו ישב עליו הזכ. ונעשה ראשון. מדעכ"פ נגט בהמזרון. אבל הכא כשישב על האובך בהסמוכות מחוברות זו. השבין ליה כאלו ישב על הסמוכות. לפיכך האובך נעשה מושב. והסמוכות נעשו מרכב. ואי"ל מ"ש סמוכות שמחוברות לאובך שלא נעשו מושב בהאובך. רק נעשו מרכב שקל ממושב. ומי"ש ממזרון הנ"ל חז' י"מ מהמשה. שכשישב הזכ על המשה נעשה המזרון מושב. י"ל התם כל חז' י"מ מהמשה. בטל המזרון לגבי המשה. והרי הוא חלק מחלק המשה. אבל המשה התורה שהמרכב לא יהיה נעמא במומאח המשה. עמד כ"ל דאף בנתר מ"ש הרמב"ם (רש"י מחוברות) דל"ש שישב על המשה ונעשה מדרס לא תידק מינה. הא בישב או נתלה על המרכב. לא נעשה מדרס. והיינו משום דל"ל עמוד ונמ"ל. דהרי לא נעשה רק שיתמוך עליו הרוכב. לפיכך אינו נעשה מדרס רק בשתתך בלמח הרוכב רגליו עליו ליתא דהרי בפירוש התיק נעיל ס"ק דמרכב מממא אפי' תחת אבן מממא. אפי"כ לאו דוקא נקט הרמב"ם משכב ומושב דכלל גוגא נעשו מדרס. אלא גם מרכב כן בכל גוגא שנתתך עליו נוף הזכ נעשה מדרס. ורק זה י"ל דבישב הזכ על האובך שחלנו זו הסמוכות אף שלא פגע ולא נגט בהסמוכות. אפי"ה כיון שמחוברין יחד נעשה גם הסמוכות מדרס. אבל לא במומאח מושב. רק במומאח מרכב. וכמ"ל. ולא יזכיר למיזא גלוי עדיין לדין זה: (ד) כך פירשתי ע"פ ב"ד (פ"ג) דלמריקן התם ריב"ל סליק לרומי. הוא תמן עומדין פוסין בפסיפין (ספיטין ס"ס הוא שם) וכו'. מזה נראה שהן יריעות מזויירות. וכן נקראין אלליו שפסעטין בל"א. וכ' צערוך שכן כעין יריעות שחלין בכותלין. ומכסין בהם הכוסים לנוי. מיהו פ"ל דהכא לא מיירי בהמכה בה גב הכוס. ועליו חובצין האובך כמו שעושין בשאנראק שלנו. דל"כ פשיטא דמממא משום מרכב. ואי דלחא לאשמעיין רבותא אליבא דר' יוסי דאפי"ה שיושב עליו בפיסוק רגלים. אפי"ה מחשב מושב. אפי"ה סוס דנקט. ולאשמעיין דיכא דלי"ל בכל אובך שאפי"ה שיושב עליו בפיסוק רגלים אפי"ה מחשב מושב. אלא כ"ל דקמ"ל מדרס"ל דכיון דל"ן מוכסין זו הסוס רק לקסו. ואין עיקר בונתו לטוח על גביו. הו"ל ניי בהמה שאמק"פ (כרפ"ב) קמ"ל. א"נ דמיירי הכל דהפסיפין תלוי בנ' דרדי בהכמה. ומחוברין בשפה התחתון של האובך. ודר"ב כתב כן דהפסיפין היינו אובך

הרוכב (ד): יג) מלת אף כאלו אינו לשון גס. דהרי ת"ק רק במרכב ליירי. אלא לשון אפילו הוא. וה"ק אפי' עופיין כל כוס שדלתי יושב עליו בפיסוק רגלים. וגם רגלי הרוכב נמכות עליו בל"ו. אפי"ה מממא משום מושב. משום וכו' (יד) שדה שחוק המלך. ונקרא בל"א טוריר. שלחמין שם השמים יחד דרך שחוק. והם רוכבים על סוסים ואו רגילין הלחמין לעמוד על הטיפטין של הכוס. אס להראות חריטהם ברכיבה. או כדי לעמוד בגובה גב הגלחם נגדו. או כדי לראות ולהראות היטב בכל ההמון שיוצבהו. ולהכי משום דלפעמים אינו יושב עליו בפיסוק רגלים. רק עומד עליו ברגלים סמוכות יחד. להכי דינו כמושב. וגם לי"א הנ"ל שהמרכב היינו הסמוכות של אובך שומך רגליו עליו או בל"ו. קאלר ר' יוסי אף שברוב פעמים משתמש בטיפטין רק להמייכת כרעי הרוכב אפי"ה כיון דלפעמים בקומפון עומד עליו. דינו כמושב. ולת"ק אזלין בתר רוב השמישו: (טו) מין גמל עז וקסה [כשת רפי': טז) מרכב ור' יוסי היא. וקמ"ל אף שהגמל עז וקסה. אפי"ה אינו רק סומך א"ע על השיינגענעל שזוהו ומזה לאובך ולא על הטיפטין. וי"א דהך בבה

תפית ג' ע"כ פ"ה א"כ פ"כ
ד' חספה. ח' ט"ז ח"ג : וכתא.
ט"ז פ"ה :

תוספות חדשים

משנה ב [ה"ר ד"ה]
מבא ט"ו כתב ה"כ כ"ו
י"כ כפירושו ע"כ. וכתב
ש"ן מוכח כן ד"ס לפרט
כפירושו הר"ב ולי' דמוכח
דל"ס ר"י קאמר לה הל"ל
אינו טעם מושב דעיקר
פונקטא קאי על מושב ומה
קצת מוכח דלא פליגי בה
וד"ק וזה ה"ה כוונת הר"ב
שם ע"ן במשנה ר"ל לייק
ש"ר. (מהרש"ט ז"ל):
[ד"ה] כסא של כלל כ"ו
כל"ס אש"ל דש"ק פרק
לדע"ל כ"ו ע"כ. ולי' ו
ד"ס א"ס אחר יושב עליו
אינו טעם מושב כיון שהיה
מיוחד רק לכלל או שהיה
הוא לגבי אחר ככלי שיש
מיוחד לשיבה כיון שאין
ד"ק ליכא אחר וזהו
מיושב כ"ל של פליגי ר"י
לעיל חסא של כלל דלא
כ"כ ר"י וכתובים דברי ר"י
בעטמא כי נמוקו עמו.
(מה"ל):

מיהו הרמב"ם בחיבורו פ"ח
דלא כרבינו יו"ט וישנו מעט
של הר"ב כמ"ס הר"ב שם
גם הר"ש כתב כן ד"י
הדיוט ש"ן ע"כ ומ"מ
עממא דרבי יו"ט מפורט
כ"י הר"ש ע"כ וימי
הת"ש ע"י"ן ר"ב דכ"ס

אליהו רב

ד' שהוא כוונת עליה
אל הכלים גרסינן. ואכולו
אכא של כלל ואשכח של
חיה ואכא של כ"ס ש"ר
ע"כ את הכלים ר"י אין
כ"ס מ"ס מושב. א"ל אי
לא כ"ס ודאי דלא פליגי
ר"י ו"ט אכולו מתני'
דתן כ"ס של כלל עמא.
והכ"ל דל"כ"ס כמתני'
ט"ר עליו עמא דספרא
היא וגמרא דש"ס שביטוח
דלמתיק בהם כדתן כ"ס
של כ"ס וכתובים עליו את
הכלים וכת"ס מ"ס דלא
מיימי מתני' א"ל כ"ס של
כ"ס דלא איתריך ליה
לאיתיי כולה מתני' ק"א ק"ט
עליו ודאי אורחא דלמ"מ
לאיתיי מתני' דלא כליבא
אלא כדל"ק ליה ודאי
מיימי הוא כ"כ דש"ס
ושכלים ה"ה כ"י יתן:

תוספות אנשי שם

ד' ב"ב ס"ד"ה ומשבר
ט"ו מהנה"ל. כ"כ הר"ש ולא
ידעתי ל"ל נקיש ב"ל הנ"ס
כיון דמתני' מ"י לא ב"ל
הנ"ס הוא עש"ה וכו'
להניח ספק מלא כי כ"ס
הניח עד משבר וכת"ס
הנ"ס. ואש"כ דהיינו
דמ"ס דנראה לו דמש"ס אין
כ"כ ראי' דדילמא הס"ר
הר"ן וכו' ב"ל עד כר"ן
וכן אין לל"ה א"ל מהנ"ס
אנשי ש"ה ראי' גמ"ס.
(ש"ל):

וכן כ"י משנה דלקמן. וכ"כ ג"כ בחבורו ספ"ה. ולהל"מ לא ה"י
זוהי אלא טעמא שלט. ולכך על שהראב"ד השיגו. וכ"כ דממא
מושב כ' הכ"מ שכן מפרט הרמב"ם ג"כ בפירושו: **ג' מרכב**
חלק מגעו ממשאו. פירש הר"ב דממא חלק מגעו ממשאו
מטמא בגדים ומנין שבעומת מרכב
חלק מגעו ממשאו ובמשכב לא חלק
שהרי הוא אומר במשכב (ויקרא טו)
ואיך אשר יגע במשכבו יכבס בגדיו
ובמרכב הוא אומר (שם) וכל המרכב
אשר ירכב עליו וכל הגוגע בכל אשר
יהיה תחתיו יעמא עד הערב ולא גאמר
בו יכבס בגדיו מלמד שאינו מטמא
בגדים בשעת מגעו וגאמר (שם)
והט"א אוחס יכבס בגדיו אחד הנושא
את המרכב. או הנושא משכב מטמא
בגדים בשעת נשיאותו. הרמב"ם פ"ו
מ"ה משכב ומושב. ומה שדקדק לכתוב

למושב. מרכב חלק מגעו ממשאו (י).
ומושב לא חלק מגעו ממשאו (י). תפית
של חבור (י). שהוא יושב עליה (ט). **חבור (כ).**
שינה בה את הנקבין (כ). או שפירצין זה
לתוך זה (י). **ממאה (י):** ד' הממאה. והכ"ר.
והכבסת. של מת (כ). הרי אלו ממאין
מדרס (ט). כסא של כלל (כ). **ומשבר של**
חיה (כ). וכסא של כובס. שהוא כורס
עליו את הכלים (כ). אמר ר' יוסי אין בהם
משום

ח"ג. ג תפית נ"ל תפוח. ד כורס נ"ל כובס.
האבנים (שמות ח) מהרגמינן על מהברא: שהוא (** כורס עליו.
גרסי' כלומר מקפל ומתקן שם את הבגדים: אמר ר' יוסי אין בהן
משום
* ג"ל ע"פ וכן לקמן (** ג"ל כורס
משום
[ז"ן העתיק הרמב"ם בפירושו].
וכי איתא בפ"ט דשבת דפ"ח אשכול הכפר דודי לי כפרמי עין גדי מי שהכל שלו מכפר לי על עון גדי כפרמי לי מאי משמע דהאי כרמי
לישנא

תפית עמא משום מרכב וטמא י"ט לחלק בין תפוח של חמור לתפית דכ"י נמי
ת"ק ידיה אמר האוכף טמא משום מושב והטפיה שלו טמא מרכב. ופסס
התוספתא מוכיח כפירושו הרמב"ם ז"ל שהביאו ר"ע ז"ל במתני' דלעיל ולפירושו
של הר"ש ז"ל הולך לדחוק דלדחוק דקתני בתוספתא לא על נאקה אלא ס"ס
אוכף: או שפרצין. בני יו"ד נרסי' לה: ד' דרי אלו שבאין מדרס. מפני
שהט"ס יושבות עליהן ומקוננות את מתוין ומתני' כחכמים ודלא כרבי
מאיר דפליגי עלייהו בתוספתא ואמר דכ"ר וכסת של מת אין טמאין מדרס
והכל שזין שהן טמאין טמא מת: כסא של כלל. אינו עשוי אלא לכבוד
ומושבין הכלה עליו לפי רגע וכן של משבר אינו אלא לשעת לידה. הר"ש
ז"ל: וכסא של כובס שהוא כורס. גרסי' במ"ה ואיתא בשבת פרק ט'
דף פ"ח והת"ס קתני שכורמין עליו את הכלים וכן הערוך הביאו בערך כ"ס
נ"ס

ישראל תפארת יכין

אוכף. ולא ידעא מי סני לשון אוכף מעסיקון. ותו מה קמ"ל דפשיטא
דממא משום מושב. ותו א"כ מ"ס דת"ק דפליגי עליה הרי הר"ב בעלמו
כ' (כפ"ל דכלים מ"ג) דכל שיושב עליו אפי' ציטוק נגלים נקרא מושב:
וממא

משא"כ בשעה שנוגע במרכב גם אז אינו רק ראשון. ואינו מטמא אדם
וכליס: (יח) דבין בשעה שנוגע או נושא המושב. הרי הוא אה"ט. ומטמא אז בגדים וכלים שנוגע. חוץ מהרס וכ"כ. שגם אז אינו מטמאין
במגעו. מיהו לאחר שפירש הט"א מהטומאה בין ממרכב או ממושב אינו רק ראשון. ואמ"ט לשם כלי: (יח) הוא כעין סולס קטן. שקשרין אותו
ע"ג החמור להניח עליו המשא: (כ) שלפעמים יושב האדם על הסולם הזה בדוחק: (כא) ר"ל אינו מטמא משום מושב דמשום שמויחד למשא.
או"ל להיושב עמוד ונמ"ל וכבעגלה [לקמן פ"ד מ"ג]: (בב) דמתחלה היו בהתפית רק צ' שליבות מרוחקות זו מזו בלמעשה כזה
ועי"ן לא היה חזי רק להניח המשא עליו ולא לישיבה רק מדוחק. אבל השתא שינה צ"ה הנקבים שהיו משכב בתוכן
השליבות והרחיבן. ועי"ן יטל לתחוב שם שליבות רחבות. א"כ ע"י שהרבה צ"ה נקבים יכול לתחוב שם שליבות הרבה כזה
ויכול השתא שפיר ליכא על התפית צ"ה המשא: (בג) דע"י שהרחבו הנקבים זה לתוך זה. יטל השתא להכניס בהנקבים
שנתרחבו דין רחב ויכול שפיר ליכא צ"ה המשא: (כד) דמדעשה צ"ה מטמא לישיבה וגם חזי השתא לישיבה מק"ט מדרס:
(כה) המיוחדת רק למת: (כו) דלע"ז ואין ישיבה ושיכית המת השיבה. שיקבל עי"ן עוממת מדרס. אפי"ה מטמא עש"ה ממי לישיבה
הכ"ס המבטת המת. ומש"ה הו"ל כליעו עש"ה המטה לישיבה ולפיק צ"ה עש"ה עליו הזכ נעשה אה"ט: (כז) הוא כסא חסוב שיושבה עליו
ביום חתונה [כפ"כ מ"ג]: (כח) הוא כסא שיושבת עליו האשה כשכורעת לילד. שטעמי מקום המושב מבוטע ק"ת לאחוריו בצ"סן
שיהיה פה בית הרחם שלה גלוי. כדי שיהי' עמ להמילדת לקבל מומה הולד: (כט) שמקום המושב שבכסא זה עשוי מב' דפין מומים
זו

משנה אחרונה
קודם מותו כדאמרי' כסאי גוונא כ"כ בתרא דנדה דלא אמתת ז"ל מת
אינו מטמא אפי' לכהו"י בזכ חי שנחטף. שא"י הכ"ס דהוא ז"ל ודאי. אבל
הכ"ל לא חיישי' תוספס. אלא משום שהנשים יושבות שם ונשים שכימי כנדות
חיישי'. ואמ"ג דלון יושבין מדיר אלא במיתת המת. מיקרי מיוחד למדרס
שנאמרה שעה אין א"ל עמוד כפ"י לפ"ל אמר רבי יוסי אין כ"ו
ש"ס

ה' התרס . ע"כ פלג"ג ס"ג :

משנה אחרונה
משום מושב . וכתב הר"ב
דפליג' אמתני' דפ"ב
ושם כתבנו ד"ל דלא
פליג : דה' התרס עמ"ל
מפני הו"ע . ופשוט
דהיינו כפי' צומן שלש
על שלש ומשום דתתם
זו"ע י"ט ב' כשישור ל"א
הורט' לפ"ס :

משום מושב . ומתני' דפרקין דלעיל דתנן כסא של כלה שנגעו חפיו
דמשמע הא לא נגעו חפיו עומא . פליגא אדר' יוסי . ואין הלכה כר'
יוסי : דה' התרס . ל' מתודים וחרמים (קבלת ז') רשת עשויה מחוטים
נקשרים זה בזה (י) ובו נקבים נקבים אלא שיש מעט בכתחית הרשת
שהוא ארוג כנגד וקריו וזו"ע והרשת
כולה מקבלת טומאה מפני הארוג כנגד
משום מושב (י) : דה' התרס (א) . טמא מפני כשהכלים צהובים להדקו . כדי שיכבשו הכלים
ה' התרס כ"ג ח"ג . דה' התרס כ"ג ח"ג .

לישגא דמכבש הוא אמר מר זוטרא כרי' דרב נחמן דתנן כסא של
טובס שזרמים עליו את הכלים . והרמב"ם [בצמצורו פכ"ה מה'
כלים] העתיק * שטובס עליו את הכלים וכן הוא במשנה שבגמ' דפוס
ישן . [וכתב הר"מ רבינו והרא"ש פירשו שהוא מכבש . ולדבריהם
יהיה עמא מדרס מפני שישב עליו
כשהכלים צהובים להדקו . כדי שיכבשו הכלים
ה' התרס כ"ג ח"ג .

מלאכת שלמה

במ"ם : וזכרנו"ם שם פכ"ה ס"י ב' כהנא כסא של טובס שטובס .
אין אלו מלאכתו מענה מספר מדויק מכתובת יד הרמב"ם וז' בעלמו
במ"ם : וזכרנו"ם שם פכ"ה ס"י ב' כהנא כסא של טובס שטובס .
אין אלו מלאכתו מענה מספר מדויק מכתובת יד הרמב"ם וז' בעלמו
(* ושי' כפי' התבניות המוגס וז"ע א"ן שם פ"ט זוטו

י כ"ן

תפארת

ישראל

בו"ע

זה על זה . והטובס מקבל הבגדים ומניחן בין ב' הדפין . והא יושב
על העליון . כדי לכתוב ולהכביר על הבגדים שתהיו : ל' ר"ל אמת'
משום מדרס . והא' למבואר לעיל [פכ"ג מ"ד] דכסא כלה שלם מק"ט
מדרס היינו דלא כר' יוסי (ה) : (לא) רשת העשויה מחוטים :
עומ"ל כה . רק משיבה למלאכה . אבל לא משיבה לשיבה אחרת . שנאמר להיושב עמוד מדגרה להוסיב עליו אדם אחר . ורו' לפני דברי חוס'
חדשים . א"ב כ"ם כסא שאינו שלם שאמק"ט מדרס . מדא"ל הבעה"ב להוב עמוד ואשכז אני עליו . וכן קי"ל באמת . מדאמרינן ב"ק (דכו"ג) משכבו
ולא הגזול ואמרינן בת"כ יכול מטעם גס הננוב . ת"ל עמא . ומה ראת . מרבה אני גנוב שנתיאשו בעלים ממנו וכו' . א"ב נראה ברור דכל כסא דלא נתיאשו
בעלים ממנו . הו"ל כסא אחר שאמק"ט מושב . וכן כתב הרמב"ם מפורש (פכ"ד מכלים ה"ו) דכסא שאיש שלו אמק"ט מדרס . א"ב ה' דפליגי הא' בכסא
כלה וחיה וטובס . ניכס אדם אחר ק' ממ"ג היכא איירי אי בשהכסא שייך לכלה וחיה וכובס . וישב עליו אדם אחר . מ"ע דרבנן דמטמא . הרי גס
כל כסא שישב עליו אדם שאינו שלו לא נעשה מדרס ע"ז . ואי מיירי בשהכסא שייך לחותו שישב עליו כשהוא זב . ורק שיחדו לכלה חיה וטובס . קשה
מ"ס דר' יוסי דמשהר בשישב עליו בעל הכסא . וכי ס"ד דבעל הכסא שהכסא שלו לא יעשהו מדרס . והק' שאין הכסא שלהן רק יחדוהו להן יעשוהו
מדרס . ואת"ל דפליגי בהמשעות מלת משכבו . דלת"ק משמע דכ"י בשהכסא שלו . אע"פ דמיוחד לשיבת אחר . או בשישב עליו האדם האחר שמיוחד
לו הכסא . אע"פ שאינו שלו . ולפיכך בין שישב עליו בעל הכסא או אחרו אדם שמיוחד לו הכסא . נעמא מדרס . ור' יוסי ס"ל דמשמעות מלת משכבו
תרתו משמע . שיא שלו . ושלא יהיה מיוחד רק לאדם אחר . ולפיכך הק' ג' כסאות בין שישב עליו בעל הכסא או האדם שאינו שלו אבל מיוחד לו . לא
נעשה הכסא מדרס . ולכא הנה קמא ורבי יוסי סתמא קאמרי מר משמא לכל אדם אדם ומר מטמא לכל אדם . עכ"פ קשה הרי משיבת אחרת למעלה (פרק כ"ג
משנה ח') נמי ע"כ דכ"ג מיירי שהשיבה שייך לאדם אחר . ואפ"ם משמאין להשיבה בין בשישב עליו בעל השיבה או האסחת . ולמה לא פליג גס
ההס ר' יוסי . ודוחק לומר דבאמת גס התם פליג . ויהיה סתם ואח"כ מהלוקת . וכבר כתבנו במקום אחר . דלע"ג דנכ"ג קי"ל דאין הלכה כסתם .
היינו דלא נימא להלכה קד מדאמרינן גשון סתם . אבל אפ"ם אפשר שיהיה הלכה כך מהוכחה אחרת . וכי הכא דאמרינן יחיד ורבים הלכה כרבים . אפי'
נגד ר' יוסי דמימיק עמו (ועי' בצורות דל"ו א') עכ"פ ק' אי הכי למה נקט התם סתם כסתם . והכא טובס ומציריו צפולגתא . וכי אין זה הכרעה
שיש חילוק בין הק' להתם דכ"ע מודו זה דנעשה מדרס להק' דהכא דפליגי בה . ורבינו הרא"ש ז"ל כ' דעמא דר' יוסי הכא דאמק"ט מדרס היינו
מדמיוחד רק לשיבה לפרקים רחוקים . הו"ל כאינו מיוחד לשיבה . ולא וזית' להבין ד"ק . ושוחא דרבינו לא ידענא . דהא חייבה כלה וחיה . אבל אמאי
משה ר' יוסי גס בכסא כובס . אף דמלוי שישב עליו . ואי"ל דשיבת טובס פשוט דטמא לר' יוסי . דמידי דהוה כתיבה שפתחה למעלה (פי"ט מ"ו) .
וה"ל כשיראה להניח תחתיו בגדים . ה"ל להיושב עוממ"ל . ליתא דל"כ מ"ע דרבנן דפליגי עליה ומטמאו . אע"כ דהכא שאני ושאינו מתיבה . דאש
ה"ל עמוד היינו רק כדי שיחורר יושב שם כדי להכביר על הבגדים שתהיו . אמנם ל"מ היה ל"ל דעמא דר' יוסי דכל מושב שאיש לוח רק לכבוד .
או לנידה כפי האות להמילדת ליקח ממנה הולד או בנעשויה הכסא לכתוב תחתיו בגדים . מדכונן אינן לוח אינן בכלל מושב דקרא . ולפיכך אפי'
הכסא הוא של הכלה וכו' . וכן עומ"ל יושבין עליהן . לא נעשה מדרס . אבל מושב סתם . הרי מדיוכל לסתת מבני שישב עליו ודאי המושב לוח עמיד .
וה"ל כסא מדרס . ולהכי ל"ע מטמא מדרס [וע"כ ז"ל דתרוכס של ספרין ובסיס של ספרין שזכרו במשנה ה' ו' בסכ"ד . ועוד איך מושבות של
בעלי מלאכות שזכרו שם . כולן שיערו חכמים דישבתן הוא לוח . כמושב המסות] . והנה אנב דלתא לידן נימא בה מלאכה . דלכאורה היה ל"ל דדוקא
גזול ממעטיק שבזיבא דב"ק שלא יהא הגזול ממטאו גמדרס . דמיושב עליו שלא ברלון בעלים . הא ב"ב עליו אדם אחר שאינו בעליו . אע"פ שלא
הרשוהו הבעלים בפירוש ליכב עליו אפ"ם כיון דמסתמא אין הבעלים מקפידין כשישב עליו אדם . וכ"כ כשהכסא שאלו או שבור . דהרי או הרשוהו הבעלים
בפירוש לישב עליו . הו"ל הכסא צאותה ששה שישב עליו כשלו . ונעשה שפיר מדרס . וא"ב י"ל דפלוגתיהו דרבנן ור' יוסי הכא . היינו ב"ב עליו אדם
אחר שלא הרשוהו בעלים בפירוש . דרבנן אע"פ דכבר יחדוהו הבעלים לכלה וכו' . אפ"ם אינן מקפידין בשישב עליו לפעמים אדם אחר . וככסא אחר
דמי . ור' יוסי כיון שיחדו בפירוש לכלה וחיה וטובס . וגם המגות ג' כסאות הללו מוכיחות למי נעשו . להכי ב"ב אדם עליהן בני רשות בעלים בפירוש .
אמרינן מסתמא כלא הרשוהו דמי . וכישב על כסא שאינו שלו הוה . ולא עשהו מדרס . אבל מושב סתם מסתמא אין הבעלים מקפידין בשישב אדם עליו
בשעה שאין לריבים להמושב . ולהכי ל"ע כל אדם עושהו מדרס . ואת"ל אי גס שאין הכסא של זב . כל שאין הבעלים מקפידין על שיבת אותו אדם .
גס הוא עושהו מדרס . דע"פ שלא הרשוהו הבעלים בפירוש לישב עליו . א"כ למה מרבה בת"כ רק גנוב שנתיאשו הבעלים ממנו הו"ל לנשמועין
רבותא עפי' דאפי' כל כסא שאינו שלו דבדלוי לא נתיאשו הבעלים ממנו . אפ"ם עושהו האחר מדרס . י"ל דאיך רבותא קמ"ל דלא מציעי כל כסא
של אחר . דודאי אין הבעלים מקפידין בשישב אדם אחר עליו . ודאי יסמאן אותו אדם במדרס . אלא אפי' גנב . דודאי בעלים מקפידין על שיבתו
עליו . אפ"ם עושהו גנב מדרס . דמדנתיאשו הבעלים ממנו . הו"ל ככסא של גנב . ואע"פ כ' יש עיין בזה . רוכי ולא הגזול כתיב בתורה . משכבו
אחר רחמנא . וכל שאין המשכב שלו . אע"פ דלא קפיד הבעה"ב בשישב אדם אחר . עכ"פ מדאין הכסא של האדם היושב . לא קרינן ביה משכבו . ואיש
עושהו מדרס . וכן משמע פסוקת לשון הרמב"ם ה"ל . דכל שאין הכסא שלו אמק"ט מדרס . וסתמא נקט . משמע בין שהרשוהו או לא הרשוהו לישב
עליו . ולא עוד אפי' בהשאלו הכסא . אע"פ דהקשה לישב עליו . אפ"ם מדע"כ אינו שלו י"ל דאמ"ס מדרס . דמ"ס מד' מיני שבלול . דמדנתיב
גבייהו לכס . ממעטיקן שאלו גזול . ומאי אולמא הק' מיעוש דמלת לכס התם מיעוש דמלת משכבו . דנימא דבהשאלו הכסא יהיה כשלו ויעשהו מדרס .
ואפשר עוד דאפי' בכסא שזכרו ג"כ אינו עושהו מדרס . וגם ד' מינים בלול . ג"כ אינן כשלו . דלע"ג דקיי"ל שכירות ליומא ממכר הוא (כ"מ
נו"ב) אפ"ם הרי כבר כתבו חוס' שם (ובע"ז טו"א) דהיינו רק לענין אולמא . ואע"ג דקיי"ל דגם לענין שיקגה לו חזירו סני בששכר האר' (כח"מ
ק"ג ס"ה) אלמא דגם לשאר מיני דייקן לשכירות כשלו . י"ל דהרי כבר כתב הש"ך (ח"מ ס"ג) בשם ל"ו ורבי"ם דגם התם רק לענין ההלכה של שכירות
דחייבו דהקאה לו חר' המושכר למליאה שבתוכה . הו"ל כקאי לו האר' . אבל לא לענין גוף הדבר . וא"כ ה"ה לענין מדרס וד' מינים שבלול דנעיקן שיהיה גוף
הדבר ממש כשלו . גרע וגרע ממנה ע"מ להחזיר דלא צאותה ששה הוה ממש כשלו . משא"כ שאלו ושכור . וכן משמע פסוקת לשון הרמב"ם ה"ל דנקט סתם דכל
משכב ומושב שאיש שלו אמק"ט מדרס . משמע ודאי דגם שאלו ושכור ממעטיקן לוח מלאת משכבו . וא"ת לפ"ז א"כ למה נקט הש"ם משכבו ולא הגזול . ולא נקט

כלים הכרור פרק כג

המורה . שם פ"ט סי' א'
והאקון . שם סי' :

אליהו רבא

ה' והמכמרות . סג
המדות שמקבלין את
הדגים אחר שבעה אהין
ליבשה : והמורה . הוא
דף פשט שתינו עליו רובלין
ועתוין עליו דבק והעוף
כל והאבל את האובלין
וגדק בהדק : הפלצור .
הוא כמו מדף אלא שהוא דף
קטן ופורה העוף עם הדף
והדף מכריז ומפל לארץ :
והאקון . תיבה כיוון הכר
וגוף שם דגים ואינם יכולין
לעוף משה :

משנה אחרונה

הרשתות והמכמרות .
נראה דהני אינם עשויין
מחושין קלועין כמו
המס . אלא של עץ הם
והני משמם מרחיבין
בקרא ההואמכמר בשיט'
לא וצביעה דחוט אינו
ניזר במכמר על חוטין :
והאקון . ע' כתיב'
פ"ג מ"ג . ונראה
דמסתין משום שאין
עליה לורם כלי :

הכלים] : ה' [והמורה . פירש הר"ב מציאין לוח של עץ ומניחים
החת הלוח וכו' . וכו"כ הר"ס בשם גאון . וכן ערוך . ולשאלה קטיעה
הוא . וז"ל הערוך . ומציאין לוח של אבן או של עץ . ומעמידין
אותו מוטט . והמקום נמוך . ואומרים אותו צען . ומניחים תחת
כו' : ומצודות הסכרין . פי' הר"ב
הסותמים וכוברים את המים פי' .
והפלצור (ב) . הרשתות והמכמרות (א) . והמורה (ד)
והפלצור (ב) . ומצודות הסכרין (א) . טמאין (א) .
והאקון (א) . והרמב"ם (א) . והכלוב (א) . מהורין (א) :

מלאכת

זופו . כמו זופו של ים דהיינו ארעיתו ותחתיתו אבל רש"י ז"ל בר"ס אלן
מציאות פי' זופו לשון גודל ושייכות כמו ואל אילני ואל זופעי : פלצור . מין

שבתתיהוההרשתות והמכמרות . מניי מלודות שלדין בהן היות ושופות
ודגים : מורה . הליידין שלדין עופות מציאין לוח של עץ ומניחים תחת
הלוח חתיין או פתיים והעוף כל לאכול אותם וטפל הדף עליו ונתפסו :
פלצור . מין מלודה של עץ : הסכרין . הסהומים וכוברים את המים .
ל' ויסקרו מעיטת ההום (בראשי ח) :
טמאין . מקבלים טומאה . אס נגעו
במה או שרץ : אקון . כל שלדים בו דגים :
רמוב . כל שלדים בו עופות : כלוב .
עשוי מנגלים של ערבה קלופה או מגמי
ויש חלל לאצבע או פחות זיין נלר ללר . ומניחים שם עופות ("קורים
לו צלע"ו (ה) גביא"ה ובמקרא ככלוב מלא עוף (ירמיה ה') :

שלמה

מלודה של עץ ארוך כמו אמה : הסכרין . והיות דגריה הסכרין כפי"ן כמו
כל עשוי שרר אנמי נפש :

(ה) איין פאנגל הויו (*) כד"ו וקריס

בויע

ישראל

רבותא טפי . דלפי' שאול ושכור . אע"ג שהתורה הבעלים שישב עליו אפי"ה אמק"ט
מדרס . וז"ל דנקט גזלן וגנב החס וכו"כ לקמן (פכ"ו מ"ח) לאפקוי מדעת ר"ס
בסיפא ההס . דס"ל דסהז גזילה מיהא . אבל אינו מיהא גניבה . קמ"ל הכא
איספא . אבל בלמתי אפי' שאול ושכור שישב עליו מדעת בעלים . ג"כ אמק"ט
מדרס . אמנם ק"ל מדלמריין (גדה ל"ג ז) דמתניתין החס דקתני אין חייבין
עליהן על ביאת מקדש ואין שורפין עליהן את התרומה . מייירי בטהי שדרס
על גנדי חנר ונגע הנגד בתרומה . לנעמאה התרומה ואינה נדרפת מדכו"ל
רק ספק טמא . וק' יהודי אפטר שהיה התרומה טמאה מדעשה בספק
מדרס . הרי הו"ל משכב שאינו שלו ולא נעשה מדרס כלל . ואי"ל דעכ"פ
נעמאה התרומה מדעשה בגנב שנגע בספק זכ . ליתא . דהרי אמתייתין דחסי
קאי דקתני בה ואין חייבין עליו על ביאת מקדש . ופי' משום נגעו מאי איריא
ספק צועל נדה . הרי אפילו ודאי זכ אין חייבין כשהכניסו במקדש גנד
שנגע . ומדכו"ל הנגד רק ראשון (רמב"ם פ"ג מציאת מקדש) הדע דהרי
הס"ס נקט שדרס על גנדי חנר (ועי' תוס' שם צנדה ד"ה שדרס) . ולבאורה
היה אפשר לתרץ ממה שהקשו חוס' (ב"ק דסו"ב ד"ה שגול) כדומה לזה .
לאולי דקאמר הס"ס משכבו למעוטי גזול . והרי תנין (תנינה פ"ג מ"ו)
בגביהם שנקטו להוד הבית . דביש עמיהן עובד כוכבים או אשה או כל המשכבות
שבצית טמאין . אלמא דלף משכב שאינו שלו נעשה מדרס . והרלו דעכ"פ טמא
מדרבנן . ובוה יס לישב נמי דגרי רמב"ם . ללא חקאי ידידי אדידיה .
דהרי פסק (בבב"ד מכלים) במושב שאינו שלו שאינו מק"ט מדרס . ורבינו
צבדודי ונעלמו שוב פסק (פי"ב ממשכבות ה"ב) הך דשלמי תנינה כה"ל דביש
עמיהן אשה נעמאו המשכבות . אע"כ דהא דקאמר נעמאו היינו רק מדרבנן .
ואע"ג שזה קתא דוחק . שלא פירש לנו רבינו עדיין בשום דוכתא ובפרטות
בהלכות כלים ה"ל דגס משכב שאינו שלו עכ"פ טמא מדרבנן . הרי גס בלא
זה לריך לרחוק צבדרי רמב"ם שם ברש"א (בפי"ב ממשכבות) דקאמר דבאין
עמיהן עובד כוכבי"או אשה או כל"כ הסתום צלמיד פתול והמושבנות כולן סתורים .
והרי זה א"א שיהיו המושבות פהרות דהרי עכ"פ נעמאו ממעין . אע"כ
ללדין קתני . דהכ"ח עכ"פ טמא סתור לגמרי . אבל המושבות סתורים מנהיות
אב כמדריס הוב . אבל עכ"פ עמאין צמנע ע"ה . ורבינו דרכו בקודש דמחוי
לן צמחון וסומך אמבין . אמנם קושייתנו מסוגיא דגדה ה"ל א"א לתרץ
לא הוה לריך לאשמועינן צמתייתין לדין חייבין עליו על ביאת מקדש וכו' .
וחו דל"כ ל"ל ל"ס למקט החס כמה ס"ס ללא לפרוק עלה התרומה . הרי אפי' נימא דהחמירו צממאה לרבנן זו עכ"פ צמד ספיקא סני מדכו"ל
ספק דרבנן ולקולא . אע"כ דה"ס משום דמסתמא לא קפיד אינש בכחי צשיב או יעמוד ארס אחר על דבר שהוא מושב שלו . אס רק אין צבעתו
לגזול . וספיר שייך בו משכבו . ואפשר נמי דהך דשלמי תנינה בשפוע . ואלמלא נמי דהך דשלמי תנינה בשפוע . עכ"פ ישיבת הנגד על הכסא
לא קפיד גיה צע"כ . ובבר"ג לריך לתרץ ולישב כמה משניות (פיהרות פ"ה מ"ו ופי' מ"א זכ' . ופי"ג מ"א ועוד משניות טובה) דצבולסו דחיקא
לפטי"ד טובה לאקמייתו דעמאין מדרבנן :

תפארת

יבין

(לב) הוא מעליה קטן אריג שמחובר בצולי הרשת ומשוקע בהמשלית הזה
בעין כוס . כדי להניח בתוכו האוכל . כדי לפחות הדגים להוד הרשת . ואע"כ
שלין בהמשלית גע"ג אלבעות . אפי"ה מק"ט . מדיש לו ב"ק כ"ס . וגם
בל"ו אפי' לא היה בו ב"ק ה' מק"ט אף שאין בו גע"ג אלבעות . והיינו
מדעשאו מתחילה לשם כך כפי הראוי למלאכהו (כפנה ס"ג ב) ואגב מעליה
זה כל הרשת המחובר לו מק"ט . מדעמיהן עשויין להלכות א' . הו"ל כל
א' כצברי כלי . וגם בל"ו כל המחובר לטמא טמא . [כפי"ה מ"ה . ופי"ב
מ"ז] וה"ל אמרינן בקורדס (פי"ג מ"ג) דבמחויבר בקביעות הו"ל כולו גוף
א' ומק"ט אף הקתא שהוא פשוט כ"ע . כ"כ הכא אף שרשת לבד אמק"ט
[עדות פ"ג מ"ד] אפי"ה מדמחויבר להמשלית בקביעות מק"ט עמו .
וכרתיהו לא דמי להיבנה ומגורות (פי"ט מ"ו) דהתם אין חשמים שניהן
אגוד יחד [ונמ"ג נטעו ס' ג'] . מיהו רשת בלי זופו אמק"ט . משום דכל
רשת דגים עשוי מחושין קטריין זכ"ו . ואינן לא קלוע ולא אריג . אבל
שאר רשתות שעשויין ע"י קליעת חוטין זכ"ו כל קלוע הו"ל כצברי
ומק"ט (ועי' פכ"ד מ"ז) חוץ משל לנורים שנקביו רחבים ביותר אינן דומיא
צבדד ואמק"ט [נעדות פ"ג מ"ד] : (ג) מיני מלודות הן ללוד בהם חיות
ועופות . ועשויין מדפי עץ . או מענפי ערבה : (ד) יידי עופות עשויין
גומא בקרקע . ומעמידין למעלה מהגומא לוח עץ בשפוע . והלוח הזה
נקרא מדף וחומיין הלוח הזה במקל קטן שעומד בחמלע הגומא והחת
המקל זה מניחין מאלכל וכשבה העוף לתוך הגומא ושומע המאלכל מהתה
המקל . הרי המקל התומך הדף נופל והדף אחריו נופל ומכסה הגומא
והעוף ניזר : (ה) הוא לוח עם נקבים . שאחר שהסיבו את שטף הנהר
חוץ מערשו יעמידו לוח מוקב כמה לוחב ערס הראשון . כדי שיצאו
המים הנשארים עדיין בהערס הזה דרך הנקבים וישאלרו הדגים ללודים
בחרבה : (ו) מק"ט . דכולן יש להן לורה כלי או ב"ק . אבל אמק"ט
מדרס מדא"ל עונמ"ל : (ז) מדאין להן ב"ק ולא לורה כלי . [נע"ג פ"ה
מכלים ה"ו וסי"א] :

כתירון התום דעכ"פ צבדד התנר שדרס עליו הכותי טמא מדרבנן . דל"כ
וחו דל"כ ל"ל ל"ס למקט החס כמה ס"ס ללא לפרוק עלה התרומה . הרי אפי' נימא דהחמירו צממאה לרבנן זו עכ"פ צמד ספיקא סני מדכו"ל
ספק דרבנן ולקולא . אע"כ דה"ס משום דמסתמא לא קפיד אינש בכחי צשיב או יעמוד ארס אחר על דבר שהוא מושב שלו . אס רק אין צבעתו
לגזול . וספיר שייך בו משכבו . ואפשר נמי דהך דשלמי תנינה בשפוע . ואלמלא נמי דהך דשלמי תנינה בשפוע . עכ"פ ישיבת הנגד על הכסא
לא קפיד גיה צע"כ . ובבר"ג לריך לתרץ ולישב כמה משניות (פיהרות פ"ה מ"ו ופי' מ"א זכ' . ופי"ג מ"א ועוד משניות טובה) דצבולסו דחיקא
לפטי"ד טובה לאקמייתו דעמאין מדרבנן :

הלבנת גבירתא כללא דפרק כג

להניח עליו המשא . לא חוי לשיבה רק ביכול להיחייבו עד שיכול לישב בצד
המשא . נעשה מדרס :
משנה ד' ספת סתים סק"ס מדרס מדעשוי גס להקטין לישב עליו בצד הפת .
כמא כלה וזיה וכושב אף שאינן לוח סק"ס מדרס :
משנה ה' אף דרשת דגים אסק"ס . משום דחוישו אינן ארוגין או ענבין רק
קטורים יחד . אפי"ה כיון דבשולי הרשת יש התיבת צבדד גע"ג
אצבעות כולו סק"ס . מצודות שיש להן בית קיבול או צורת כלי סק"ס ואי"ל אף
שהבע"ה נצוד תוך חללי . לא מחיב בית קיבול :

פכ"ג משנה א' כל כלי עור סתום שסמולא מוכין . ונפחה המוכין אסק"ס
אף שעריין הוא במקומו . חוץ מאוקף מרחפור המוכין בכים העור .
להני אף בנפחת האוקף . גם המוכין סק"ס :
משנה ב' כל המבנות שמהורבין לאוקף . שפטיעין להרוכב . בין פמוכות
שלמי הרוכב או שלאחריו . או שרגליו . סק"ס מדרס . ולא פוסאת
משכב ומושב . מיהו בתומך נופו משש עליו הו"ל מושב ואינן נקראין כרכב :
משנה ג' סרכב רק בנשא ספסא או כלים בנשו . אבל מושב גב בשעיה שנונע
בו ארם ספסא או כלים שנונע . שבכה של עצים שבניחין על החומר

פרק כד א שלשה תריסין הן. ג' דעים חלוקין זה מזה י"ט בתריסין דהיינו מגיעים: תרים הכפוף. * המלויין אלגט שמקיפים את האדם משלש רוחות: טמא מדרס. דעשוי לשיכבה שזכבים עליו במלחמה וכ"ס שטמא טמא מת. דקיימא לן כל הטמא מדרס.

פרק כד א טמא מדרס. כתב הר"ב וכ"ס שטמא טמא מת דק"ל כל הטמא מדרס כו'. מחני' היא צפ' ו' דקה *משנה ג]: [ב' בקונפון. והר"ב העתיק בקומפון. וכבר כחכמי זה בפרק דלשיל משנה ג': טמא טמא מת. כתב הר"ב וה"ה שטמא טומאת שרץ כו'. והא דנקט

פרק כד א שלשה תריסין הם *). תרים הבפוף ג) טמא מדרס ג). ושמשחקין בו בקונפון ה) טמא טמא מת ה). ודיצת הערביין ו) טהורה מכלום: ב שלש עגלות הם. העשויה כקתדרא ו). טמאה מדרס. כמטה ה). טמאה טמא מת. ושל אבנים ט). טהורה מכלום ו): ג שלש עריבות הן. עריבה משני לוג ועד תשעה קבין שנסדקה *). טמאה מדרס ו). שלימה. טמאה טמא מת י). והבאה

טמא מת מאוס דאז הטומאה הוא. והכי קאמר אב הטומאה על ידי מת. ולא ע"כ זכ. רש"י פרק ט דשבת דף פד: ב העשויה כקתדרא. פירשו הר"ב במשנה ג' פ"ד [ושנין מ"ש שם בס"ד]. וכחז הר"ש דה"ל למתני עגלה של קטן דהן בספ"ב דבינה דטמאה מדרס [אלח] אין חושבין כלן כ"א למטו ג' עגלות שיש להן ג' מינין ואינו יורד למטו כל העגלות. ע"כ: ג משני לוג עד ט' קבין. עיין בפירוש הר"ב פ"ב משנה ג': והבאה

השנים: ב בקתדרא. שהיא קלרה ומוקפת משלש רוחות: טמאה מדרס. דמיוחדת לישיבה: כמטה. שהיא ארוכה ומיוחדת להניח בה פרקמטיה. והשוכב בה לומרים לו עמוד ונעשה מלאכתו: ושל אבנים. העשויה להוליך בה אבנים: טהורה מכלום. לפי שפרולה מתחתיתה נקבים גדולים כמוילת רמון: ג שנסדקה טמאה מדרס. דכיון שנסדקה ואינה ראויה ללישה. מיוחדת ליתביה: טמאה טמא מת. דכ"ל

טמא טמא מת. דמיוחדת לישיבה: כמטה. שהיא ארוכה ומיוחדת להניח בה פרקמטיה. והשוכב בה לומרים לו עמוד ונעשה מלאכתו: ושל אבנים. העשויה להוליך בה אבנים: טהורה מכלום. לפי שפרולה מתחתיתה נקבים גדולים כמוילת רמון: ג שנסדקה טמאה מדרס. דכיון שנסדקה ואינה ראויה ללישה. מיוחדת ליתביה: טמאה טמא מת. דכ"ל

פרק כד א טמא מדרס. וכ"ס שטמא טמא מת וכן לר"ד לפרס בזבילה פירקי' ולא הזכיר את אלה מאוס דע"י מת נעשה אב

טמא טמא מת. דמיוחדת לישיבה: כמטה. שהיא ארוכה ומיוחדת להניח בה פרקמטיה. והשוכב בה לומרים לו עמוד ונעשה מלאכתו: ושל אבנים. העשויה להוליך בה אבנים: טהורה מכלום. לפי שפרולה מתחתיתה נקבים גדולים כמוילת רמון: ג שנסדקה טמאה מדרס. דכיון שנסדקה ואינה ראויה ללישה. מיוחדת ליתביה: טמאה טמא מת. דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

דכ"ל

כלים שלשה תריסין פרק כד

ה' תרבוים. כלים של עור כעין חרזים: של ספרים. מקוים דם: טמא מדרם. גדול הוא וחיו לשיבה. או למזג עליה: שאוכלים עליו. כלי תשמיש הוא: ושל זיתים. סחוטם צו הזיתים לא תשיב כלי של תשמיש אדם: בן בסיסאות. [ואת] כנו מהתגמין וית צביסיה: ושל דלפקי. כלי עץ ששמיים צו ללוזיות ואשיות ואלכיים ומקקים וממנו טוליס וטותים על השלחן והבסיס שלפניו אינו לשיבה. אבל תורת כלי עליו: ושל מגדל. אור של עץ ארמית' (ה) בלע"ו: שהור מכלום. ללאו כלי הוא ולורתו נמכת עליו: ו' ב' פנקסיות הן. העשין לכתוב בהן כמו חנוני על פנקסו: אפיפורין. לוח שמיח' עליו (ה) פנקס (ה) שראנק קאסען אבק חצו. ו' דלפקי נדע דפקי.

התורה למענו וכיון שלא אמרו כן בהדיא על הכלים צמדה שאם ראוים למדרם שיהיו טמאים אף בשאר טומאות אין לנו לרבות טומאה מדעתנו. וכלל דרפ"ו דגדה כל הטמא מדרם כו'. אין למדין ממנו. כדכתיב במשנה ג פ"ד. ול' רש"י בפ"ו דגדה שאין לך כלי הראוי למשכ הזב שאין שם כלי עליו וראוי לקבל כל טומאות. וכמו שהתקחו שם. ולפי זה יתכן שדעת רש"י בהרמב"ם. ולאו בכל ראו למדרם אומרת שטמאים ג"כ בשאר הטומאות. ואין לריבין לפי זה לדחוק בפירוש ל' רש"י שהתקחו צפט"ו ומיהו צפ"ו כיצד הרגל דף כה ילפינן מנ"ש דמקץ במת טמא משרץ. ושכך ילויק צק"ו ממדרם. ובמשנה י' דלקמן הביא הרמב"ם בפירושו החלת השטיה מדרם. הנאמרים צפרשה בטומאות שרץ ומת וגם אין לה טהרה וזמניה למת למפץ. וה"ה לכל מה שטמא במדרם. וכ"כ החוס' בהדיא צמדה [מ"ט] ובפרק כיצד הרגל דמהיה נפקא בכל דוכתי דאמרי' כל הטמא במדרם כו' וא"כ היאך יכולה לחלק בין פשוטי כלי עץ לבאים צמדה. ולרין לי עיון:] ה' [תרבוים]. וכך העתיקו הר"ב והר"ם. גם הרמב"ם בפירושו. אבל בחבורו פ"ז מה"כ כתב תרבוים צב"ף. וכן הוא בערוך:] [טמא מדרם. פי' הר"ב דחיו לשיבה או למזג עליה הבאים להקין. הכ"מ שם:] [שאוכלין עליו. פירש הר"ב כלי תשמיש הוא. ולומרים לו עמוד ונעשה מלאכתו. הכ"מ שם:] [ושל זיתים. כתב הר"ב שכוותים צו זיתים. לא ידעתי למה לו לפרש כן. והרי הרמב"ם כתב אשר יעשה להשיר עליו הזיתים ובחבורו כתב ג"כ (* ששטחין עליו הזיתים): ושל דלפקי. כתב הר"ב והבסיס שלפניו אינו לשיבה. אלא להניח עליה חפלים. מהר"ם. [ומ"ש הר"ב דלפקי כלי עץ וכו'. וכ"כ לעיל רפ"ב. ועי' מ"ש עליו שם צס"ד]: ו' [פנקסיות פירש הר"ב כמו חנוני על פנקסו דרפ"ו דמכסה שבוטות]: האפיפורין. מדרם

ה תרבוים. מ"ט שם ה"ה: ו בספרות. שם הלכה ו: ו פנקסיות. שם ה"ח: אליהו רבא ה שלשה תרבוים הן. ענין כהא שג' רגלים כדאמרינן במדרם פי' ויהא תרבוים של ג' רגלים הבאה לו: ושל ספרין. יושב המטהפר עליו: ושל זיתים. שטמאין עליו לטמא זיתים. עיקר שאינו ששמיים אלא לפקקים שטחין:

תום' אנשי שם כיצד הרגל וסוים ענה וזה כלל גדול וכו' שהוא ממש כדברי החוס' שהניח החיטע לק' וע"כ לומר שבכלל זה ג"כ כ"ע הבא צמדה דהא כלל גדול קאמר כל וכו' ש"ע דלמדין מההוא כללה ספיר. ויש עוד להוכיח צבורו שו' פשוטו הבאי בספ"ז חור וכו' שכל המתעמל במדרם מתעמל נמת והרי זמני ל"ל א"ץ דתנאי' הבא ללמד על כלי הבא צמדה שלא הויבר ידיו בפירוש ורמזו כאן צמדה שיקן כלל על הכל. ומ"ש שם הר"מ ממשן שהיא מדבריהם ובגמ' דפי' כיצד הרגל מתפלל דלחוי מנ"ש לק' דהרמב"ם לשיטתו' אולי דכל מידי שאינו מפורש בהורה אלא בלמד בה' מן המדות קרי לה ד"ס כמ"ש גבי קדוש ככף ובצמדה דכתיב (ש"ל): ח"ה ע' צב"י מ"ז פירש ל"ד שהבסיס צמדה הר"מ בכפר דה"ל ש"ע הבא צמדה עטורה פי' מת במדרם וע' צב"י פי' שנת דף פ"ד: בא"ד וא"צ לפי' לדחוק צב"י ל' רש"י כו'. ממה דהרי רש"י שם מיידי ששטחי כ"ע וצוה אשיתו הרמב"ם מודה דמחא אף בשאר טומאות ודמחא היא דבטותו. (רש"י): ה' בר"ב דה' ושל זיתים סחוטים כו'. פי' צב"י הר"מ פלי' מכלים ודכתיב הראש"ד שם ודכתיב ציפין יישוב וכבר עמד עליהם הל"מ וולגת' שיש ע"ם דכתיב הראש"ד ומלת הערות ככתוב שם יתירה היא והטוב שער זה של זיתים הוא עור שמלפנים צו כדו וכוותין צו החוסין כדו שלא ילכלכו ידיו ולכתי עור טהור דהויל קביו של צב"י וכל נפחים שנהגה דכתיב הר"מ צפ"ו חוס' ובכתיב הראש"ד שפי"ג מה' טו"ח דמטעם זה הוא טהור ואולי זה טהור הר"ב ג"כ צמ"ש שחוטים צו פי' אלא דא"כ כלי הו"ל לבני דלא חשי' עשנו של שמיים אדם והפירש דהא כהא ת"ח דקין שטחי לקבל הלפניו לא השיב שמיים אדם ולפי' ב' הפעמים עוליס בקהא אהד ואולי ל' כלי הר"ב ששטחין צו זיתים ובכתיב רמב"ם (ח"ט).

היא. ומשן ודתי' לאו דוקא. אלא נקט משן שאינו צבד. ולא עור. ולא שק. הנאמרים צפרשה בטומאות שרץ ומת וגם אין לה טהרה צמקה. וכדכתיב הרמב"ם שם. והר"ב צבוק פירקין. ואי ילפינן ממדרם לשרץ. ומיניה למת למפץ. וה"ה לכל מה שטמא במדרם. וכ"כ החוס' בהדיא צמדה [מ"ט] ובפרק כיצד הרגל דמהיה נפקא בכל דוכתי דאמרי' כל הטמא במדרם כו' וא"כ היאך יכולה לחלק בין פשוטי כלי עץ לבאים צמדה. ולרין לי עיון:] ה' [תרבוים]. וכך העתיקו הר"ב והר"ם. גם הרמב"ם בפירושו. אבל בחבורו פ"ז מה"כ כתב תרבוים צב"ף. וכן הוא בערוך:] [טמא מדרם. פי' הר"ב דחיו לשיבה או למזג עליה הבאים להקין. הכ"מ שם:] [שאוכלין עליו. פירש הר"ב כלי תשמיש הוא. ולומרים לו עמוד ונעשה מלאכתו. הכ"מ שם:] [ושל זיתים. כתב הר"ב שכוותים צו זיתים. לא ידעתי למה לו לפרש כן. והרי הרמב"ם כתב אשר יעשה להשיר עליו הזיתים ובחבורו כתב ג"כ (* ששטחין עליו הזיתים): ושל דלפקי. כתב הר"ב והבסיס שלפניו אינו לשיבה. אלא להניח עליה חפלים. מהר"ם. [ומ"ש הר"ב דלפקי כלי עץ וכו'. וכ"כ לעיל רפ"ב. ועי' מ"ש עליו שם צס"ד]: ו' [פנקסיות פירש הר"ב כמו חנוני על פנקסו דרפ"ו דמכסה שבוטות]: האפיפורין. מדרם

מלאכת שלמה בסימן י"ד נרשין של ספרים שר"ל של ספרי תורה כמו שכתוב שם צס"ד: טמא מדרם. דחיו לשיבה או למזג עליה פי' לשיבה וראיתי מי שכתב למזגה פי' ארימח"ר בלע"ו: ושל זיתים. ששטחין צו הזיתים: ו' ושל מגדל שהורה מכלום. לפי שהוא כמקלת המגדל ולורתו מוכחת עליו:

יביין ישראל שולים. ולפעמים יש צו דפנות נמוכים. ועשוי להשיב עליו כלי אחר: כד) שיושבין צבורו וכוותין: (כה) דהרי אדם שוכב או יושב עליו: (כו) ששטחין צבורו וכוותין עליו המאכלים והמשקין להצואן ממש להשולחן שהובל עליו [עי' לקמן פ"ה סי' ו'] ומשים גם כוסות וקערות חוך חלול הבסיס שתחת השולחן: (כו) מדיש לו צ"ק העשוי לקבלה: (כח) ששטחין עליו ע"כ שר"ל נ"ק. כדי שלא יתקרב הש"ר נ"ק מלחלוחית הקרקע. וה"ה צעשוי להשיב ע"כ היבה או שחר כלי: (כט) מדחין לו צ"ק. ואינו רק תשמיש כלי ולא לתשמיש אדם. מיהו ציב' לה צ"ק ודתי מק"ש [לעיל פי"ה מ"ז]: (ל) וכן לערות מחוברות יחד כדי לכתוב עליהן: (לא) הן צ' לערות גדולות מעץ שמתחברות יחד צב"י. וממחין צין צ' לערות נייר וקולמס ובאר כלי תשיבה ומקפן. וכשרואה לכתוב פותח קסולן.

אחרונה כהרמב"ם וכן פי"ע מ"ט: ה' שלשה תרבוים הן. פי' הר"ב כעין חרזים של עור. ונראה שאין להן בית קבול אלא פשוטין הן וזה שאוכלין עליו הו כשלקן ופתח מדרבנן וקמ"ל דפשוטי כלי עור מדרבנן עומא כמו פשוטי כלי עץ כמ"ש הר"ב פ"ו מ"ד. אבל ששטחין עליו זיתים עכור מכלום אפי' מדרבנן דפשוטי כלי עץ נמי דינא הכי מה שאינו משתה אלא ששמיים אדם ולא להלם עשור לגמרי כמבדו פי"ב והרמב"ם בחבורו רפ"ד. והיינו דלא חשי' כהא ושל עור הדג עשור מכלום כדלקמן מ"ה. דהתם נמקלנין לא משכח עטרה אלא בעור הדג והכל בפשוטין צבל יבשה נמי. והיינו נמי דלא חשי' כהא צמדה עטרוין מכלום דהא כלי עור הבאים צמדה נמי סהויין כמו כלי עץ כמ"ש הרמב"ם בחבורו פי"ב והרמב"ם לקמן מ"ט. אלא דפשוטין לא שיקן באין צמדה: ו' שלש פנקסיות הן. כ"ל דבכסיות אלו מתחברין לכלים וקמ"ל לעולם הולכין אחר עיקר הכלי ושל מסות ושל כוסים שהכלים עממן מתחין מדרם גם הפנקסיות עממין. ושל דלפקי שאינו כהא למדרם הבסיס נמי אינו אלא טמא מת. ושל מגדל כהא צמדה אייתי כהא טהור כן הבסיס עכור. ושל ארז כהא צ"כ גבי קופות וכפ"ח גבי מנכי: ו' האפיפורין. פי' הר"ב שטחין עליו וחיו לשיבה פי"ב ולכאורה אינו מוכן כיון שטחין עליו היאך [משניות פהרות] 30.

היא. ומשן ודתי' לאו דוקא. אלא נקט משן שאינו צבד. ולא עור. ולא שק. הנאמרים צפרשה בטומאות שרץ ומת וגם אין לה טהרה צמקה. וכדכתיב הרמב"ם שם. והר"ב צבוק פירקין. ואי ילפינן ממדרם לשרץ. ומיניה למת למפץ. וה"ה לכל מה שטמא במדרם. וכ"כ החוס' בהדיא צמדה [מ"ט] ובפרק כיצד הרגל דמהיה נפקא בכל דוכתי דאמרי' כל הטמא במדרם כו' וא"כ היאך יכולה לחלק בין פשוטי כלי עץ לבאים צמדה. ולרין לי עיון:] ה' [תרבוים]. וכך העתיקו הר"ב והר"ם. גם הרמב"ם בפירושו. אבל בחבורו פ"ז מה"כ כתב תרבוים צב"ף. וכן הוא בערוך:] [טמא מדרם. פי' הר"ב דחיו לשיבה או למזג עליה הבאים להקין. הכ"מ שם:] [שאוכלין עליו. פירש הר"ב כלי תשמיש הוא. ולומרים לו עמוד ונעשה מלאכתו. הכ"מ שם:] [ושל זיתים. כתב הר"ב שכוותים צו זיתים. לא ידעתי למה לו לפרש כן. והרי הרמב"ם כתב אשר יעשה להשיר עליו הזיתים ובחבורו כתב ג"כ (* ששטחין עליו הזיתים): ושל דלפקי. כתב הר"ב והבסיס שלפניו אינו לשיבה. אלא להניח עליה חפלים. מהר"ם. [ומ"ש הר"ב דלפקי כלי עץ וכו'. וכ"כ לעיל רפ"ב. ועי' מ"ש עליו שם צס"ד]: ו' [פנקסיות פירש הר"ב כמו חנוני על פנקסו דרפ"ו דמכסה שבוטות]: האפיפורין. מדרם

יביין תפארת כשרוים לפתחה [בלעיל פי"ט מ"ט]: יו) עי' לעיל סי' טו: יח) כך נקרא בלשון רומי עור שהופשט וערוין שערותיו עליו: יט) דהוא גדול כשעור שיש עליו המספר בשעה שמתגלה. כדי שלא יהפזרו שערותיו צבית. וכן עושין האשים מה"ט ים נפה בשעה שגודלין [בלעיל פי"ט מ"ז]: כ) דמדמיוהד להשיב עליו המאכלים. להכי כשישב אדם עליו א"ל עמומ"ל: כא) ששטחי לשטוח עליו זיתים. כדי שיהרקבו ויתרכבו קודם שיצבועם אדם וזית הבד: כב) מדחיל פשוטי כלי עור המתשט עק לתשמיש אדם. בלה תשמיש גופו. דדתי כלי עץ צוה שחמק"ס כלל [רשמי' ופי"ו מ"ז]. ונ"ל דמייירי שהעור קשה. דהא הוא רך. מק"ע מת מדחיו לקפל צו שום דבר הו"ל כיש לו צ"ק [כחוס' שנת פי"ב ד"ה מ"ז]: כג) ר"ל ג' מניי צבוס הן. ובסיס הוא כלי עט

משנה שאינם בני קבולי עומתה און עליהם שם כלי והרי הם ככלי אבנים ואון עליהם אפי' עומתה מדרם דמדרם צב"י כלי כמ"ש הר"ב פ"ב מ"ג כלי ולא און ולא קורה. ועוד להבאים צמדה און עליהם שם כלי דלחללים חשיבי כמ"ש הרמב"ם פי"ב מה"ט. כך ל"ל דתחו צום דלא כשנת החוס' והמפרשים ז"ל. ובתו"ע פיעטא ל"י דהרמב"ם ס"ל כשמת המפרשים דמדרם ודתי מיעממין הבאים צמדה אלא הרמב"ם ל"י לענין עור טומאות מאי קטנר וכ"כ הרב משנה למלך פי"ב מה"כ. ולא ידענא מהיכא פיעטא להו במדרם גופי' דנראה לפ"ד דלפי' נמדרם כ"ל דפאר דרפ"ו: וגם מ"ש הו"ש דהא ודתי דטובאה ו של פשוטי כלי עץ צבכרים הראוין למדרם אינה אלא מדרבנן כמ"ש הרמב"ם וכו' אמת ש"כ הרמב"ם אבל אין הכל מדרם לו שהתו צבירובין ד' ל"ה ובת"כ צ"ב ד' ס"ו כתבו בהדיא דעממא נמת מדחוריהא דמק"ו יליף לה כ"ד הרגל. וכ"כ רש"י וחס' צמ"ס שנת ד' פי"ד מהאי ק"ו ק"ל בכל זוכתה דטמא מדרם פתח צמ"ס וכן משמע שם בקבולא דכוכות כהא דקתמא כתיב דחז למדרסיה גזרו בהו עומתה מפקין ושיקר גזרם דמשקין עממאין כלי גזרם תמוס משק זכ וזהו משמע דמבקה זכ צממו כלים מדחוריהא צמו למדרם וכ"כ מדברי הראש"ד ריש הלכות מקואות. ולעיל פרק י"ח מ"ה משמע ק"ה

בלים שלשה תריסין פרק כה

מן פרקליטין. מ"י ע"ה
כ"ז סבכות. ע"ה ע"ה

תוספות חדשים
עוד כהן הכהן כח"כ לע"ה
מפני שפניו עושין אותן כמין חיק וטתנה בחוקן ומתחמם בה
וכדרך שאמרנו לענין חיבור כלאים בירושל': ושל תכריך ושל
נבלי בני לוי. והר"ב העתיק ושל תכריך
נבלי כו'. וכך העתיק הר"ש. וכן בס"א.
אבל בפירוש הרמב"ם גז"ל כהוב
ושל תכריך האמור כאן הוא תכריכים
של מת. וז"ל בתבואה ע"ה ושל תכריכי
המת ושל נבלי כו'. ושל נבלי בני לוי.
כהן הר"ב ודרך שאר בני אדם לעשות
להן חיק של עור ואף הן עתה.
כדתנן לעיל פט"ו מ"ז. הר"ש. ודרך
דמהני' יב: **מן** של לרי חיה ועוף טמא מדרס. ואין זה [בית]
אלבעות דתנן לקמן פכ"ו [משנה ג] [בית] אלבעות טהורות.
[דהא] איכא של לריי חיה ועוף והגבים אלא ענין אחר הוא.
הר"ש. וכן נמי אין זה כמו קסייה דמשנה ו פרק ט"ו. אף ע"פ
שפירשו בו ג"כ הר"ב והרמב"ם שהוא בית יד. דמ"מ ענין אחר
מפרש קסייה קצרות: **טמא** מדרס. פירש הר"ב לפי ששטן עליו.

אפליגו גארי ע"ט. וכתב הכ"מ צפרק כ"ז מה"כ שאינה מטמאה
מדרס מפני שאין משתמשין בה [לשכיבה]. ומ"מ טמא טמא מת
מפני שפעמים עושין אותן כמין חיק וטתנה בחוקן ומתחמם בה
וכדרך שאמרנו לענין חיבור כלאים בירושל': ושל תכריך ושל
נבלי בני לוי. והר"ב העתיק ושל תכריך
נבלי כו'. וכך העתיק הר"ש. וכן בס"א.
אבל בפירוש הרמב"ם גז"ל כהוב
ושל תכריך האמור כאן הוא תכריכים
של מת. וז"ל בתבואה ע"ה ושל תכריכי
המת ושל נבלי כו'. ושל נבלי בני לוי.
כהן הר"ב ודרך שאר בני אדם לעשות
להן חיק של עור ואף הן עתה.
כדתנן לעיל פט"ו מ"ז. הר"ש. ודרך
דמהני' יב: **מן** של לרי חיה ועוף טמא מדרס. ואין זה [בית]
אלבעות דתנן לקמן פכ"ו [משנה ג] [בית] אלבעות טהורות.
[דהא] איכא של לריי חיה ועוף והגבים אלא ענין אחר הוא.
הר"ש. וכן נמי אין זה כמו קסייה דמשנה ו פרק ט"ו. אף ע"פ
שפירשו בו ג"כ הר"ב והרמב"ם שהוא בית יד. דמ"מ ענין אחר
מפרש קסייה קצרות: **טמא** מדרס. פירש הר"ב לפי ששטן עליו.

רשת שיש בה נקבים דקין. ושל ילדה. ראוי לשיבה ולכך טמאה
מדרס. ושל זקנה. מעשיה מוכיחים עליה שאינה ראוי לשיבה.
ובתוספתא תניא של זקנה טמאה מדרס שאינה מקפדת עליה
ופעמים יושבת עליה. ושל ילדה שמקפדת על כליה אינה יושבת
עליה
הוא וטמאה יוכיחו. אבל הר"ש לא האריך לכתוב זה. לפי שהוא
וב"כ הר"ש גם הרמב"ם כ"כ בחיבורו פרק כ"ו [מה"כ הלכה י"ד].

כדתנן לעיל פט"ו מ"ז. הר"ש. ודרך
דמהני' יב: **מן** של לרי חיה ועוף טמא מדרס. ואין זה [בית]
אלבעות דתנן לקמן פכ"ו [משנה ג] [בית] אלבעות טהורות.
[דהא] איכא של לריי חיה ועוף והגבים אלא ענין אחר הוא.
הר"ש. וכן נמי אין זה כמו קסייה דמשנה ו פרק ט"ו. אף ע"פ
שפירשו בו ג"כ הר"ב והרמב"ם שהוא בית יד. דמ"מ ענין אחר
מפרש קסייה קצרות: **טמא** מדרס. פירש הר"ב לפי ששטן עליו.

מלאכת שלמה
מזוירות וכב"ה דלכתא כותיהו דב"ם ס"ל בין מזוירות בין שאינם מזוירות
טמאה ור"ג איח ליה דלאו ואלו סבורות וליה הלכתא טתיה ופלוגתייהו לקמן
בכ"ח. והר"ש ז"ל גרים לה בסוף הפרק קודם גז"ל דשטן קופות:
מן פרקליטין. עיין גמא שכתבתי לקמן פכ"ו ס"י ג'. וסם ברמב"ם פכ"ו

רשת שיש בה נקבים דקין. ושל ילדה. ראוי לשיבה ולכך טמאה
מדרס. ושל זקנה. מעשיה מוכיחים עליה שאינה ראוי לשיבה.
ובתוספתא תניא של זקנה טמאה מדרס שאינה מקפדת עליה
ופעמים יושבת עליה. ושל ילדה שמקפדת על כליה אינה יושבת
עליה
הוא וטמאה יוכיחו. אבל הר"ש לא האריך לכתוב זה. לפי שהוא
וב"כ הר"ש גם הרמב"ם כ"כ בחיבורו פרק כ"ו [מה"כ הלכה י"ד].

חדושי בהרי"ח
בשנה ט' [תרי"ח ד"ה]
מבוא מדרס כו' מה צורך
לו כו' ע"כ: ואפשר לי
לומר שצד היה ע"כ קנה
שרוף והורג אותה מדרוק
ואז צריך להטיר חיות
יד וגם צריך לכוף ביד
אחד כשעם לארץ בירוע
במלאכת הצידה ואז כדו
שלא יזיק לידו הפרקע
הקשה נשען על הבית
יד שבו וק"ל:

תו"ט אנשי שם

מן בר"ב ד"ה ושל קיום
כו'. כיה ג"כ גי' כה"ל
אבל הר"ש גם של קינים
ומ"י ללקח בו קיום כו'
וזה על דמיון דמלי
השורשים בשתי הגרסאות
דמשמע דקיינו אין לפרש
מ"י

משנה אחרונה
ובאין מליכות עמלות
והכל לא מפליג. ואפ"י
לחמיר דהכל בשאין
מליכות לא א"ס דהא
דאין מליכות עמלות פ"י
כ"כ שם דמזו לשאר
השם והכי קתני
כהן של ספרים טמאה
כיון דעיקר עמלתו אינה
משום ספרים. וכו' וכו'
המפריש נראה כניכסת
הספרים לשפיר דגמרי'
הספ"י גמ"ן ומיירי
באל מגנלון שמתגלחין
שפחם הראש ודרכן
לכפות נבדי המסכתין
בלא יפלו עליהן מן
השערות וכסתיבתה
דריבא ועהובין שאינם
עלי השמים ומה שמכסין
בסם אינם כלי דכל
הכוסין פהובין ומ"מ
טמא מת לפי שיש להן
בית ראש ודרך תלבוש
פנידי כה"ס הל"פ פ"ט
דכלאים: ושל תכריך
נבלי בני לוי. כ"ל מדלא
קתני ושל נבלי בני לוי
ללא מיירי מה שכוונתו

יבין תפארת ישראל בועז

מזוירות דלאו אין מיוחדין דוקא לזבדים קדושים. אלא כוונת ג"כ בהן
דברים אחרים. ולהכי מק"מ מה ושרץ. אבל במיוחדין לספרים קדושים
לא מחשבו כלי השמים אדם ואמק"ט [כפ"ח מ"ד]: סד) לתכריך המת.
דאסור בהנאה ואינו השמים אדם. ודוקא באומניה וכבר נעשו בהמת
דל"כ הזמנה לאו מלתא היא. ומותר בהנאה [כיו"ד ש"ט]: סה) שכוונתו
בהם נבלים שמתקדש (כו) ג"ל דלהכי אמק"ט מדהן של הקדש. ואסורים
בהנאה להכי לא מחשב כלי השמים של אדם. וכל כה"ג אמק"ט [כפ"ח
מ"ד ומב"ס פ"ב מכלים ה"ז] (ב) : סז) הם בתי יד של עור ענין
האגדותה שלנו. אבל ראש האלבעות מנולה. וגם אלגוטי מזויים המנונה
זו. נמצא שיש להן חוד בלי ב"ק (סח) מטום שהוא רחב וגדול כתי מושב
שלמיש על פס ידו. ומשיב עליו העוף מקרע פלוקע בל"א. שלמדוהו
ללוד עופות ומיות קטנה כלהכבדה וכדומה. וכשהיו לו אלות. ישוף
מעל ידו ללודן אחר הילדה. ומתהוה רחב לפיכך לא דמי להא דהניס
לקמן [פכ"ז מ"ז] דכל בית אלבעות שאין לו ב"ק שאמק"ט כלל. דהניס
קטן הוא ולא חזי לשיבה. אבל הך דהכא הוא רחב. וביני ביני כשאין
העוף יושב עליו. כינחו הלוד בשדה החתיו ויושב עליו בניו בניו. ובכל
כה"ג שמוהד לב' התשמישים לא שייך לומר לו בניו בניו עמוד ומנ"ל:
(סח) שזבשו על פס ידו. כשאין החזבים ויושבין על הפרקלין סוגר
פחאום ידו והופסון: (ע) דלע"ג דמדאין לו ב"ק הו"ל פשוטי כלי עור
שאמק"ט. עכ"פ כיון דמשמע לאדם ולשאר תשמישי' ציחד הר"ז מק"ט
[פס"ז מ"ז] מיהו מדתא קטן לא חזי לשיבה ואמק"ט מדרס: (עא) שלבשן
על ידיו כשמהפך פירות קין שמניס. כדי להגיל ידיו מלכלוך הפירות. א"כ
שליבשן כשמתקט קינים. כדי להגן ידיו שלא יחבלם בהקליט: (עב) מדאין
עשוין רק כדי להגלל מעקילת הקינים. או כדי להגיל ידיו ובגדיו מלכלוך
אמק"ט [כפ"ח מ"ז]. ומיירי בשאין בהפרקליטין ב"ק כדי קבלת אונ [לקמן
פכ"ז כ"א]: (עג) הוא כפה שבראש הגשים הויבע בל"א. ועשו מבגד דק
(וכדלעיל ס"י מ"ה) ביהוה הא דמשמאין לכל כלי שהוא לתשמיש קדושה כגון כלי ציהמ"ק או חפלין. וכדאמרן היינו ג"כ רק מדרבנן דמדאין אמק"ט.

כדתנן לעיל פט"ו מ"ז. הר"ש. ודרך
דמהני' יב: **מן** של לרי חיה ועוף טמא מדרס. ואין זה [בית]
אלבעות דתנן לקמן פכ"ו [משנה ג] [בית] אלבעות טהורות.
[דהא] איכא של לריי חיה ועוף והגבים אלא ענין אחר הוא.
הר"ש. וכן נמי אין זה כמו קסייה דמשנה ו פרק ט"ו. אף ע"פ
שפירשו בו ג"כ הר"ב והרמב"ם שהוא בית יד. דמ"מ ענין אחר
מפרש קסייה קצרות: **טמא** מדרס. פירש הר"ב לפי ששטן עליו.

היי"ט ד"ה כתב הר"ב ומסקנה בו' אולם המהר"ט ו' והקשו נתיב' שנת דע"ה הא כופה שחור שומד לישבה עמאה מרמס כדלמדין עמאה דקלע' ואומר ר"ת ד"ש נמי' גנידולי קרקע טהרה נמקה כגון ל"ג ט"ן ע"כ :

משנה אחרונה

אחד העלוו דנהגן פי"ח מ"ו שהכנס מביא עומאה על המטק שאין תשמיש למטה בלא הכנס וכו' הרמב"ד בהשגות ס"פ כ"ז . אלא הכא איירי שאין הקופה לדיכס לפלאו . אי' כתי"ש הכ"מ שגלה על נקב קטן קנה ומלך אחר הוא נקובה מנוליא רמון . יוש לתמוה על הרמב"ד שהשיג על הרמב"ס שכתב אם הקופה נקובה מנוליא רמון סתרו עניה . והקשה פ"ו אמאי סתרו והא חייקה בעלמי' פ"כ זה קוטר קיף דכתיב דע"כ בלא מיקון מיירי וכדפי' והרמב"ד מפרש דלאו בעסרה שניקבה מנוליא רמון אלא שזו עמאה וזו סתורה ונרעה דכ"ל שא"כ בעלמי' עמאה ראשון ובתמיהה לקופה סתורה הולכין אחר הגדולה והכל עתה אל א"כ בעלמי' א"כ עגון מדרס והגדולה פסודה . מיד שפגעה זו נעמאה הגדולה נעב מדרס ובתמיהה א"כ"כ דייס כדלגמון פכ"ח מ"ו : הולכין אחר הבריאה . עניה מתני' עמאה דסגורוס בעל גבני המשוז והבריאה חסובה מן המוסה ויבדולה חסובה מן הקנה ובשום הולכין אחר הפנימית שקווס תשמיש הוא ע"ס . ומכאן נראה דבע"ל קטל מיירי דבפשוטין לא א"כ מייחוסנה ופנימית ונראה דמ"מ נענין מטובה וכתיבה וגדולה וקנה בפשוטין נמי הולכין אחר המשוז . וכשיון א"כ לריכין זה זה שאין תשמיש לה

יכול להביא ממ"ז דפכ"ו] : רש"א קף מאזינס . לשון הר"ב לפרושי מלחא דת"ק קאחי ובקף מאזינס של מתכות עמא איירי . אין אלו צעניי אלא דברי תימה . דת"ק בצנד איירי ואתא ר"ש לפרושי ומיירי בשל מתכות . וכלי ספק שהר"ב ראה צפי' הרמב"ס שכתב צוה הלשון . ור"ש בדמיון זה כו' . גם לא הו' נכתב צווסת שלפניו שאין הלכה כר"ס . וכמו בג"כ אינו בדפוס יפ"ן . ולפיכך חשב הר"ב שהרמב"ס ר"ל שר"ס מפ' דברי ת"ק . וממשל משלים לדברי הת"ק אבל אין זאת סוגת הרמב"ס כלל אך סוגתו שר"ס אמר ג"כ דמיון זה שמחלק ת"ק בפנימית וחילונית . וכן צוטח שלפני נכתב ואין הלכה כר"ס וכן ג"כ בנא" : כתב הר"ב ומסקנה דכולה פרקין בו' דלך דבר הראוי לשריפה כו' . עיין בספ"צ דובים . ולעיל צפי' הר"ב פי"ח משנה ה' . ומ"ש הר"ב והמפן כו' דמריבין לה מקרא דתיב כל המשכב כל לרבות ט' . וכיון דתרי קראי כתיבי . משכבו למעוטי . וכל לרבווי הא כ"ל י"ש צמיט אף ע"ג דליח ליה טהרה במקוה . אין צמיטו מקיש משכבו לו גמרא פ"ע דשבת דף פד ומוייתו לה הרמב"ס לעיל משנה י' ומפרש בשם הר"י הלוי גאון ז"ל שהמפן י"ש צמיט מה שיטהר במקוה והן הכלים הנעשים מאחז האריגה כסלים וכקופות והן נכנסים במאמר הש"י באמרו כל כלי . אולם החרס אין צמיטו מה שיטלה ממנו דבר שיש לו טהרה במקוה [ע"כ] [ומ"ש הר"ב והאי לאו כלי הוא . וא"ת פשוטי כלי ע"ן נמי לא ליהוי להו טהרה במקוה והתנן בספ"ח צמיטו שמיטהרת איברים . ופי' הר"ב כשא"כ להטבילה מטביל הכרע לצד . כתבו התוס' צפי' ע"ד דשבת דף פד [ד"ה מפן] דלור"י דנקא לן מדיכתיב (במדבר לא) וכל כלי ע"ן תהמטרו דמשמע אפי' פשוטי . דומיא דכלי מתכות דתיבי תוס' (ס) וכל מעשה עוים ליכא למיחך מה

אחר הבריאה . לנין איהיה כדון הבריאה . א"ס עמאה . עמאה . וא"ס עמאה . טהורה : קמנה על הגדולה . בין שתיכן מהאבות . בין שתיכן צריאות : הולכים אחר הגדולה . וא"ס הגדולה נקובה כמוליא רמון . שצבירה כוז נטהרה . גם הקטנה המחוברת עמה טהרה אע"פ שהיא שלימה . וא"ס הגדולה שלימה . והרי היא מקבלת עומאה . אף הקטנה המחוברת עמה עמאה . ואף ע"פ שהיא נקובה מנוליא רמון : הולכים אחר הפנימית . א"ס עמאה הפנימית עמאה החלונית . וא"ס מבפנים הפנימית טהורה . החלונית נמי טהורה : רש"א כף מאזינס . לפרושי מלחא דת"ק קאחי . ובקף מאזינס של מתכות עמאה איירי דא"ס עמאה בתחתית המיחם מצפנים עמא המיחם . וא"ס עמאה מצחוץ

מטעם

וכיון דתרי קראי כתיבי . משכבו למעוטי . וכל לרבווי הא כ"ל י"ש צמיט אף ע"ג דליח ליה טהרה במקוה . אין צמיטו מקיש משכבו לו גמרא פ"ע דשבת דף פד ומוייתו לה הרמב"ס לעיל משנה י' ומפרש בשם הר"י הלוי גאון ז"ל שהמפן י"ש צמיט מה שיטהר במקוה והן הכלים הנעשים מאחז האריגה כסלים וכקופות והן נכנסים במאמר הש"י באמרו כל כלי . אולם החרס אין צמיטו מה שיטלה ממנו דבר שיש לו טהרה במקוה [ע"כ] [ומ"ש הר"ב והאי לאו כלי הוא . וא"ת פשוטי כלי ע"ן נמי לא ליהוי להו טהרה במקוה והתנן בספ"ח צמיטו שמיטהרת איברים . ופי' הר"ב כשא"כ להטבילה מטביל הכרע לצד . כתבו התוס' צפי' ע"ד דשבת דף פד [ד"ה מפן] דלור"י דנקא לן מדיכתיב (במדבר לא) וכל כלי ע"ן תהמטרו דמשמע אפי' פשוטי . דומיא דכלי מתכות דתיבי תוס' (ס) וכל מעשה עוים ליכא למיחך מה

וכדקתני מהא"כ על הברי' וקטנה על הגדולה . וכו' דהאי על דרישא אלא

דוקא . אלא כמו ועליו משה משה . שהוא לשון אלל וה"ל ר"ל שחברין יחד בין שזו או זו צפנים . וכן מוכח בספ"א דקמ"ח קף מאזינס שפלי' על שולי המיחם . הרי שפך מאזינס בחוך . והיאך מסיים ע"ה א"ס מצפנים . אע"כ דמלת על צמנתינו לשון אלל הוא . ושפיר הדר מפרש א"ס מצפנים וכו' . ולפיכך חוקן משנתינו דבריאות הוא הציבות יותר מגודל או פנימי . דאפי' האחרת יותר גדול . וגם היא פנימית . אפי"ה הולכין אחר הבריאה . וא"ס אין כאן חשיבות צריאת לאחת יותר מלחברתה . הולכין אחר חשיבות הגודל . וא"ס גם בגודל אין חשיבות לאחת עפי' פלחברתה . או הולכין אחר חשיבות הפנימי . אפ"ה לרמב"ס (פכ"ו מכלים ה"ו) ולהר"ש הכא . הא דקתני בכל הג' צבות דהולכין אחר העיקר . היינו מששנייהן סמאין וחיצון יחד . ונתקב העיקר כמוליא רמון אע"פ שהפעל עמאה סתה נקב של העיקר . אפי"ה שניהן סמאין וי"ו ע"כ רכ"מ סס) . וא"ת מ"ה הלא ממנורות שבתיה . וכיון שבתורמל (לעיל ספ"ט) דלמדין דלפילו צנתקב הגדולה אין הקטנה חיצור לה . ומשארית לק"ס כבתחלה . ולמה לא יולג גם התיב בחר חשיבות הבריאה על הקנה . ויהיה גם בגדול מק"ס . ואי"ל דהכא שאני שבתורמל וכו' לתוך זה נעשו ככלי א' . ליתא דל"כ למה באין חשיבות צריאות חלוקין בחר גדול . ובמס"ל . ומ"ס מרס עמא שחיצורו למטה טהורה לא חלוקין בחר גדול י"ו שניהן סמאין (כפי"ח מ"ז) . וכך הקשה הרמב"ד על הרמב"ס שם צדוגמת זה . ונ"ל דהתם שאני דמדא"ל להשתמש בעיקר המטה בלי הכרע . הו"ל שניהן עקריים . וחלוקין לחומרא . עוי"ל דהכא שאני ממנורות שבתיה וכיון שבתורמל . דהכא ע"י הדבקתן יחד נשתם הנקב שבתחלה ועי"ו אפ"ה לחצירתה לק"ס מהשתא . לפיכך כשהבריאה ממש עמאה נעשת הצירחה חיבור לה ועמאה גם היא . משא"כ התם במנורות וכיון שאחורו שניקב לא נשתם נקב שבו . וב"ש דאי יומא כפירוס קמא . דהכא מיירי בצ' קופות שלמין . ודאי לא ק' ממנורות וכיון

ב"ה זה הולכין אחר עניהם נעמא ב"ה אחד נעמא שני וכן להאזה . וא"ס אין לריכין זה לה אלא דיהא י"ו צמיטורו אינו חסור אלא מדבקנו לחומרא לנמאה ולא להאזה כדמוכח סוף תס' פרה . ולכיון כלי קטול אין חילוק בין א"ס כלי ע"ן או כלי מתכת או שאר מיניו דעמאה דהולכין אחר המשוז שייך בכולו וכן מוכח מדברי ר"ש דליירי בעלי מחבת . זה פשוט : הולכין אחר הפנימית . ובתורמל תשקין אמרי' פ"ו כיס לתוך טיב פנעמא אחד מן צמנתינו א"כ נמשק לא נעמא חסרו : ולמה לא יולג גם התיב בחר חשיבות הבריאה על הקנה . ויהיה גם בגדול מק"ס . ואי"ל דהכא שאני שבתורמל וכו' לתוך זה נעשו ככלי א' . ליתא דל"כ למה באין חשיבות צריאות חלוקין בחר גדול . ובמס"ל . ומ"ס מרס עמא שחיצורו למטה טהורה לא חלוקין בחר גדול י"ו שניהן סמאין (כפי"ח מ"ז) . וכך הקשה הרמב"ד על הרמב"ס שם צדוגמת זה . ונ"ל דהתם שאני דמדא"ל להשתמש בעיקר המטה בלי הכרע . הו"ל שניהן עקריים . וחלוקין לחומרא . עוי"ל דהכא שאני ממנורות שבתיה וכיון שבתורמל . דהכא ע"י הדבקתן יחד נשתם הנקב שבתחלה ועי"ו אפ"ה לחצירתה לק"ס מהשתא . לפיכך כשהבריאה ממש עמאה נעשת הצירחה חיבור לה ועמאה גם היא . משא"כ התם במנורות וכיון שאחורו שניקב לא נשתם נקב שבו . וב"ש דאי יומא כפירוס קמא . דהכא מיירי בצ' קופות שלמין . ודאי לא ק' ממנורות וכיון

כלל וכן לענין נקוב כל שקווסת הנקב אפי' מן הלא מביא עומאה על הכלי כמו נכנס . וגם הרמב"ס נחטרו לא העתיק אלא דברי מ"ק . וברח"ב הר"ב ומסקנה דכ"ל סקון כל

ה"ה

ר' עובדיה מברטנורה כלים שלשה תריסין פרק כד תוספות יום טוב קב תוספות עקבא

מזמון טהור המים: פלייה על צידה. שהדיק הטלחי על דפנות המים לא בתחתיה. בין מזמון בין מצפנים טהור. ומסקנא דכולה פרקין. וטעמא לטלחי טמא מדרם וטמא טמא מת וטהור מכלום האמורים כאן הוא דכל דבר הראוי לשכיבה הוא פלייה עשוי לשכיבה או לישיבה או להשטן עליו טמא מדרם. לנד אס הוא כלי חרס דליט מטמא מדרם. דהכי ילפינן מקרא דכחוב (ויקרא טז) ואיש אשר יגע במשכבו מקים משכבו לו מה הוא יש לו טהרה במקוה. אף משכבו שיש לו טהרה במקוה. ילא כלי חרס שאין לו טהרה במקוה. והמפץ העשוי לשכיבה אע"פ שאין לו טהרה במקוה מדכחוב (שם יא) כל כלי אשר יעשה מלאכה בהם במים יוצא כלי במים המשכב כל לרבות את המפץ ואין לו טהרה עד שיחך וישאר ממנו מכלום וכן כל דבר הבא מן הים טהור. וכלי עץ הבא במדה לפי שאיט מטלטל מלא. וכן דבר שאין עליו תורת כלי. או שיש לו תורת כלי. ולאו משמשי טהור. אלא משמשי ארס. ללא חשיבי כלים של משמשי ארס: כגון (*) תרבוט של זיהים ומפץ של זרות וסדין של זרות דאמרי' במתני' שכן טהורין מכלום. ללא חשיבי כלים של משמשי ארס:

משנה יו (אין כ"ט) הרע"ב ד"ה פלייה על צידה בו וכלי עץ כו' נמי טהור מכלום אינו טהורק דהא במיוחד לפרס גם בכאים במדה פמאם ובכ"ש הרע"ב לעיל פכ"ד מ"ד:

משנה אחרונה הראוי למשכב ומנוט עתה מדרם מין מכל"ח דמפסי' קלא הכי איתא דגמ' דשבת ד' פ"ד. ויתמה על פי' רש"י דבכטות ד' ל"ח דלמנר אין מדרם בכלי חרס. ופי' רש"י שישבר אס יוצג עליו ע"כ ומיפוק ליה דלפני' לא יצבר ואפילו מונח מתה עברה כיום אינו מטמא מנזרת הכתוב ואפשר שכל לומר דלפני' מדבק לא גזרו בו מדרם שאיט ראוי למדרם ולפ"ז משמע דה"ל כלי זכוכית אין כן עומת מדרם וכ"כ הר"ש כת"ש בר"פ בחרח והרמב"ם ס"ל דמתאון מדרם וכל"פ בחרח פי' מזה ובשלי' מס' טיורובין פי' רש"י מתיירבו רמ"ש הר"ב דהבאום במדה נמי טהורים מכלום נמשך כאלו אחר פי' הרמב"ם דאף ממדרם טהורים ולעיל מ"ד נמשך אחר פי' הר"ש דבמדרם פמאם:

מעשה עוים מיטלטל מלא וריקן אף כלי עץ. ללא שיך למילף הכי. אלא משק כדכתיב (בראשית מז) ויהי הם מריקים שקיהם. ולהכי נמי נקט בכל דוכתי מה שק כו' כמ"ג לשונם בפ"ק דחולין מ"ו. ומ"ג הר"ב. ואין לו טהרה עד וכו' פתוח מו' על ו' שיעור טומאתו בפכ"ז [משנה ב]. הרמב"ם שם. ומ"ג הר"ב כלי אבנים כו'.

מבפנים טמא (ט). מברחין טהור (ס). על צדה. בין מבפנים בין מברחין טהור (ז): הר"ש. במשנה יג פי"ז ע"ס. ומ"ג הר"ב וכלי עץ כו'. ג"ז קס ר"פ עשירי ורפ"ו. ומ"ג הר"ב כגון תרבוט. בפרקין משנה ה'. ומפץ. משנה י. וסדין. משנה יג:

יוצא והאי לכו כלי הוא מ"מ טמא מדרם דמריבין ליה מקרא דכתיב כל פתוח משנה על ששה. וכלי אבנים כלי גללים כלי אדמה טהורים שמחזיק ארבעים סאה בלה שהם כורים ביבש נמי טהור מכלום. או שיש לו תורת כלי. ולאו משמשי ארס. אלא משמשי טהור. כגון (*) תרבוט של זיהים ומפץ של זרות וסדין של זרות דאמרי' במתני' שכן טהורין מכלום. ללא חשיבי כלים של משמשי ארס:

מבפנים טמא (ט). מברחין טהור (ס). על צדה. בין מבפנים בין מברחין טהור (ז): הר"ש. במשנה יג פי"ז ע"ס. ומ"ג הר"ב וכלי עץ כו'. ג"ז קס ר"פ עשירי ורפ"ו. ומ"ג הר"ב כגון תרבוט. בפרקין משנה ה'. ומפץ. משנה י. וסדין. משנה יג:

הוא כלי חרס דליט מטמא מדרם. דהכי ילפינן מקרא דכחוב (ויקרא טז) ואיש אשר יגע במשכבו מקים משכבו לו מה הוא יש לו טהרה במקוה. אף משכבו שיש לו טהרה במקוה. ילא כלי חרס שאין לו טהרה במקוה. והמפץ העשוי לשכיבה אע"פ שאין לו טהרה במקוה מדכחוב (שם יא) כל כלי אשר יעשה מלאכה בהם במים יוצא כלי במים המשכב כל לרבות את המפץ ואין לו טהרה עד שיחך וישאר ממנו מכלום וכן כל דבר הבא מן הים טהור. וכלי עץ הבא במדה לפי שאיט מטלטל מלא. וכן דבר שאין עליו תורת כלי. או שיש לו תורת כלי. ולאו משמשי טהור. אלא משמשי ארס. ללא חשיבי כלים של משמשי ארס: כגון (*) תרבוט של זיהים ומפץ של זרות וסדין של זרות דאמרי' במתני' שכן טהורין מכלום. ללא חשיבי כלים של משמשי ארס:

מלאכת שלמה ין פלייה על צדו. כך מלאתי מונה והטעם מפני שהמחם לטון זכר:

יכין תפארת ישראל בועז

טהור. ושינין שלימין: פח) גם המים. והיינו מדשיניהן בריאות. וגם יש לכל אחד מעלה מחזירתה. דהטעמא פנימי. והטעור גדול יותר. הו"ל כשותה ה"ל שהולכין אחר הפנימי. וכלעיל. רק קמ"ל הכא. אע"ג דשיניהן יחד מיוחדין רק להשמים יורה ולא להשמים מלאוים. לא אמרינן דנהבטל המלאוים לגבי היורה: פמ) ולא דמי לברע טמא שחיברה למטה שכולה טמאה [פ"ה מ"ז] דהתם ע"י הכרע הטמא נעשה המטה כלי השמים. אבל הכא גם כלי חיבור הכף הטמא ה"ו חיי המיחה להשמישו דהשמה. אלא שהשתא נחזק טפי (ד'): (ז) דכתיב"ג בין הטמא בפנים או מצחוץ. הולכין אחר המים שהוא הגדול. ולרצון כל הכלים שוין. והולכין אחר היורה בריא בין שהוא גדול או קטן בין שהוא בפנים או בחוץ. וכששיניהן שוין בבריאות. הולכין אחר היורה גדול וכששוין גם בגודל. אז הולכין אחר הפנימי. וכלעיל. וסימך בגף. בריאות. גדול. פנים [ועי' מ"ג נכ"ד פ"ח ס' ל"ט]:

ישראל בועז

שהבאנו לעיל. למה הבא אוליין בחר חשיבות גדול. ולא יזיל ג"כ בחר גדול במורה ויכין. ד"ל דהכא שאני דב' הקופות שלמין. להכי אוליין בחר כך שהיא עיקרית טפי מחזירתה. שיהו ל"פ דאף לרמב"ם בשנתקב העיקר כמוליא רימון קודם שכתבן יחד. אף שכשחזר וחיברן יחד נכתב הנקב ע"י חיבורן. ודאי פרהה מיניה הסומאה הישנה. ושיניהן פאורין [ועי' שבת ק"ב ב'): אמנם מה שהקשה הרב"ד שם לרמב"ם דמה מהני שיקב כמוליא רמון. הרי חזר וכתמו. לא ויחיה להנין. דהרי דברי הס"ם ברור מלל (שם) שבת ק"ב (ז) דרק בניקב כמוליא וית אס חזר וכסתה חזר לטו"ש. אבל כשיקב כמוליא רימון. אפי' בחזר וכסתה פנים חדשות בא לכהן. ופרחה לה טו"ש מינה. ובפי' הנראה הבין הרב"ד דלרמב"ם ס"ל דגם להבא און העיקר נעמא כשעמא העפל. ועי' מ"ג כ"ד לעיל פכ"ו ס' ו': (ד) ולפ"ז אפשר נמי דלהכי נקט לעיל (פ"ה מ"ה) במטה שהי' טמא ומיבר לה מורון. כולה טמא. ולא נקט איפכא שהיה המורון טמא ומיברו למטה. דמ"ש מרע טמא שחיברו למטה שכולה טמא (בפי"ח מ"ו). אע"כ מורון במטה שאני. דכבר היתה המטה שלימה והוא חזיר לתשמים דהשתא גם כלי חיבור המורון לפיכך אס היה איפכא. שהיה המורון טמא ומיברו למטה היו שינין טהורין. דוגמת קף מלאוים שטלוי' על היורה בחוץ הכא:

הלכתא גבירתא כללא דפרק כד

בכל משנה ומשנה שבפרק מונה התנא ג' מיני כלים הדרסין קצת זה לזה. ואע"ה א' מקבל גם סומאת מדרם. וא' סק"ם רק משאר אה"ם. וא' אסק"ם כלל: משנה א תרום. של מלחמה עשוי נמי לשכיבה וסק"ם מדרם. והעשוי לשחוק שרים. אינו עשוי לשכיבה. וסק"ם רק משאר אה"ם. והעשוי לשחוק קטנים אינו מלבוש וטהור מכלום: משנה ב עגלה העשוי למושב אדם סק"ם מדרם. והעשוי למשא סק"ם רק משאר אה"ם. ואע"י מתיק מ"ס סק"ם רלא גרע מדרדר עגלה (רש"י) ואע"ג דאינו מתמלח רק ע"י שוורים הרי ק"ל דשמי' מסול (כשבת פ"א) מידו כל עגלה שנקובה בשוליה הרבה שכל נקב כנוציא רוסין אסק"ם: משנה ג עריבה שחוקת סב' לונגן ער ס' קבין ראוי לישיבה. ולהכי במדקה טמא מדרם. ובשלימה הרי א"ל עונמ"ל. וסק"ם רק משאר אה"ם. וכן בחוקת ספי' מ"ב קבין פחות מפי"ב אפילו נסדקה אסק"ם מדרם. ורק משאר אה"ם סק"ם. והמחוקת מ"ס אסק"ם כלל. ורק עריבת העברין אפילו ספי' סק"ם (רש"י): משנה ד חיבה שפתחה מצדה סק"ם מדרם. ובפתחה למעלה סק"ם רק משאר אה"ם. ובחוקת מ"ס אסק"ם כלל: משנה ה עור מעובר עם שיעוריו. אם מיוחד לישיבת המתגלה סק"ם מדרם ובמיוחד להציעו על הטהורין לאכול מעליו. סק"ם משאר אה"ם. ומשנה ו כסאי. כמיוחד לעמוד בתוכה כשיקום מהמטה. או כרי שישב הסופר בתוכו סק"ם מדרם. וביש לו ב"ק להצטיר בתוכו כלי שאינו מלא כל חללו הרי יש לו ב"ק וסק"ם משאר אה"ם. ובאין לו ב"ק רק מעמיד עליו כלי [א] שיש לו ב"ק והלוי ששעמידו עליו מלא כל חללו] אסק"ם כלל: משנה ז פנקס כמיוחד לישיבת הסופר עליו. סק"ם מדרם. ובקסן דלא חיי לישיבה. אבל יש בו ב"ק שעה. סק"ם משאר אה"ם. וכשהוא קסן כלי ב"ק ה"ל פשוטי כלי עץ שאסק"ם כלל: משנה ח מטה העשוי לשכיבה סק"ם מדרם. ובמיוחד להניח בתוך חללה כלים מדיש לה ב"ק סק"ם משאר אה"ם. ובמיוחד לרפוס לעשות על דפוסו מרכבה. אין לו ב"ק. ואסק"ם כלל: משנה ט משפלת. המיוחדת להליך בתוכה ובלים לשרה. הרי פתחה בצרה.

המוליך חובל יושב עליו. ולהכי סק"ם מדרם. והעשירה להליך בתוכה חבן. פתחה למעלה וסק"ם רק משאר אה"ם. ובעשירה להליך בת פונטסאי. הרי מלאה נקבים כנוציא רוסין ואסק"ם כלל: משנה י מסע. העשוי לישיבה סק"ם מדרם. ואם לכוך בתוכה נברים צבועים ה"ל כיש לו בית קבול. ובק"ם משאר אה"ם. והמיוחד להתעסק בו דורכי גת שלא יתחלבו מלבישין. כל להגן מלכלך אסק"ם כלל: משנה יא חפת וחורפל. כל שיש בגדלן כרי ישיבה. סק"ם מדרם. ובקטנים כזה. עכ"ל יש להן ב"ק וסק"ם משאר אה"ם. ובעשוי מעור ברות דמים אין מקבל מוטא כלל: משנה יב עור. העשוי לשפוח תחתיו במטה סק"ם מדרם. ולכוך בו כלים. הנה כב"ק וסק"ם משאר סומאת. ובמיוחד להתכוו לצרועות או לעשות ממנו סנדלין. אסק"ם כלל: משנה יג סדין. העשוי לשכיבה סק"ם מדרם. ובתואו וילן לפתח. או לתוך. הרי מהעשפין בו כשתלוי בפתח. וסק"ם משאר אה"ם. ובמצויירות לקטש בו כחלי בית. אסק"ם כלל: משנה יד מספחת. כמיוחד לקנח בו ידיו. הרי ביני ביני פניחו תחתיו וסק"ם מדרם. ובמיוחד לכוך בתוכו כפרים. מחשב כב"ק וסק"ם משאר אה"ם. ובמיוחד לכוך בו כלים יקרים להצילן מלכלך. ומכ"ש בעשיוין לקבל לכלך ודאי כגון מעפרת שפוח ע"פ המתגלה. כל להגן מלכלך אין סק"ם כלל: משנה טו. הא נד שוה. העשוי להשיב עליו פ"א ל ק ע לצידה הרב היא כרי ליטב עליו ביני ביני וסק"ם מדרם. והעשוי לצרע עליו חנבים. שהוא קסן. אבל יש לו ב"ק. סק"ם משאר אה"ם. ואיתו שזכבין מיבש גרונרות להגן הדרים מלכלך. ואין להן ב"ק. אסק"ם כלל: משנה טז עינף של ידה ארוך הוא לאחוריה. ובשעמספת בו זישבת עליו. וסק"ם מדרם. ושל זקנה קצר וסק"ם עכ"ל כשאר אה"ם. ושל זונה. קסן דוא סאד. ולא מחשב מלביש. יאי"ק"ם כלל: משנה יז גם ב"ב כלים שחבין זה בזה יש ג' הליקים. המיד הולכין אחר העיקר שיתבטא או לא יתבטא האחר בשחיבו פמא. הבריאות היא החשוב ביותר. ואחריו הגדול ביותר. ואחריו הפנימי ביותר. ואין הליק בק כלי שעומד אצל האש שהיצניותו מיוחד לשרא כלים. דבכלל נוגא אס החיצון בריא אי גדול היא העיקר. ובחבנת זה אצל זה נשאר השאר בפחרות:

כלים כל הכלים פרק כה

ג' אן להם ע"כ :

הלופי גרמאות
ג' זומא ליסטרטא ר"כ
זומא ליסטרטא וז"ל פירוש
ה"כ ז"ל

תוספות חדשים
משנה ג' (בה"ב סד"ה)
ר"א כ"י נתקן שגלחיו.
והאל"ש כתב קטע אחר
משום דתשמיש אלו הכלים
כלה ועיקר השמיש נמשקין
והנקיים חמורי הכלי. לא
עליג בין אחריים לתוך :

היודשי מחר"ח

פכ"ה ג' (תרי"ט ר"ה)
זומא ליסטרטא

כ"י עכ"ל. עיין עוד
הקף ולא יבולחי לעמוד
על דעת הרב תרי"ט
איך היה הירמא לפניו
במשנה ר' וברע"ב דפי
פח שלפניו שם משנה
ו' שפסק רע"ב שם
היה היא של כלי הבית
קבול או אם נפלו על היר
כנבה אין לו כת לשמא
הכלי קיבל אבל היה היר
הוא של כלי שאינו בית
קבול או בשנפלו על היר
שמא כל הכלי וא"כ
המירע אין לו בית קיבל
ולכן לא מרני נטוב. אבל
גבי זומא ליסטרטא הרי יש
לו בית קיבל. ואם תרצה
לומר שצדו של המולג
אין לו בית קיבל איך קאי
בתיבתא על היר שעל הבק
רק אפשרושי לוב"ב איהו
בית קיבל. של מאחוריים
כמו שרבי יהודה בשמנה
שהלכה כמותו לא חילק
והכל שמא ופירש הר"ב
בפני שיש לו בית קיבל
כמחוריים ולא חילק בין
הצד שמקפץ לו ובין הצד
שמולג וגם שותרות
הירות אינם אלויות
מחורות לפי זה אדרבה
אם נפלו על הירות הכל
שמא לפי שאין להכלי בית
קיבל ואילו נפלו על
המיתר אינו שמא רק
המיתר וצ"ע איך היתה
הגירסא והפי' לפני הרב
תרי"ט :

תוספות אנשי שם

פכ"ה ג' תרי"ט ר"ה
זומא ליסטרטא

כ"י וזכרתי לחקן כ"י. ע"י
מ"מ פ"ח תרי"ט ר"ה
שחמה על היתין דקישיות
כונה לפי פ"י הרמב"ם נ"ל
במ"ז ח"ל לפי הר"ש והר"ב
שם א"ל כן קושא דא
זומא ליסטרטא הוא כ"י
ש"ל תוך שראשו א"י ק"פ
לשנותו מן מרקן מן קדיה
משאי"כ מרדע שנתחור
והדבן ח"ל תוך משי"ס ח"ס
נפלו ענינים משקין נעמאו
וכי"ס ח"ל ולא ידעתי למע
לא סודר מ"ש ר"י סו"ה
כ"י ג"ס מה שז"ל לזה
אין דכתיב מוננים אולי כלל
עכ"ל. (ב"סמ) :

ו['] : ג' [זומא ליסטרטא. פירש הר"ב כ"י שראשו אחד קף
ו['] . ולכף יש קוף ואחוריים. וז"ל הכוספתא שהביאה הר"ש זומא
ליסטרטא שנפלו משקין על תוכה טמאה כולה נפלו על אחוריים
אינו טמא אלא אחוריים תוכה והמולג והיד עזרין נפלו על
גבי המולג חולקים את ה"ד המשמש
את הטמא טמא והמשמש את הטמא
טמא. נפלו על גבי ה"ד מגבשה והיא
טהורה ע"כ. וכדתנן במ"ז ידות
הכלים המקבלים כ"י מעגבן כ"י ולריבין
לחלק בין ה"ד דהכא למרדע דמתניתין

והלכה כר' יהודה : ג' זומא ליסטרטא. כ"י שראשו אחד קף וראשו
האחר מולג. כקף מעלין בו מרק מן הקדרה. ובמולג מעלין בו
בשר : ר' יהודה אומר אין להם. אחוריים ותוך. עעמא דר'
יהודה משום דכל הכי כלים יש מאחוריהן חקף בית מושב כעין
שעושים לכלי כסף ופעמים שטפחו
ג' מדרות יין ושמן י"י. זומא ליסטרטא י"י. על פ"ו ומשמשם בחקף שגלחיו :
ומסנתג של חרדל. ומשמרת של יין י"י. ר'
יש להן אחוריים ותוך י"י. דברי ר' מאיר. רבי יהודה אומר אין להם י"י.
רבי
וכמו ששנינו
גס

מלאכת שלמה

והכר בללאל אשכנזי ז"ל הגיה זומא ליסטרטא. והיינו זומא ליסטרטא לאסגריה
דב סחורה לרבא כדכתבין לעיל בפ"ג ס' ב' : ר' יהודה אומר אין
להם. פ"י הר"ש ז"ל דעמא דר' יהודה משום דתשמיש אלו הכלים
להם. כ"ל זומא ליסטרטא :

מלאכת שלמה

והכר בללאל אשכנזי ז"ל הגיה זומא ליסטרטא. והיינו זומא ליסטרטא לאסגריה
דב סחורה לרבא כדכתבין לעיל בפ"ג ס' ב' : ר' יהודה אומר אין
להם. פ"י הר"ש ז"ל דעמא דר' יהודה משום דתשמיש אלו הכלים
להם. כ"ל זומא ליסטרטא :

יבין תפארת ישראל בועז

שעור ז' לזה או ד' לזה. עדיין כל א' מק"ע [תקנון פ"ט] : (יד) ג"ל דמיורי
הכא בכלי א' שיש ב' קצוותיו ב' ב"ק א' לין ו'א' לשון למדעם.
ולתרא"ש נקט יין ושמן דווקא לאשמעין דווקא במדת הלח המריק
דאוהו שרגיל למוד בו הוא מחשב עיקר והוא ההוד ואוהו שאיט רגיל למוד
בו הוא הטפל. ומחשב אחוריים להעיקר. דשימין מחשבו בכלי א'.
משום דשימין מתלחמים כשימיהו ב'ה' א'. אבל מדת היבש אע"פ ש'
עיקר ו'א' טפל. אפ"ה שימין כעיקר זה כנגד זה. ובנעמא אחד מהן
במשקין לא נעמא חבירו. מדא"ל זה לזה כלל : [ועמ"ש בס"ד בזה לעיל
פ"ה ס' מ"ו] (ב) : (פו) הוא כלי שקל"ה א' הוא קף לבשם בו הקדירה
ולטעום הרטוב. וק"ה השני עשוי כמולג להפך הבשר בקדירה : (פו) ובהך
ב' כלים יש בנתחיהן מאחורי הכלי כעין ב"ק קטן. מקום מושב שלין
וענין שיש לגביעו. כקף שלנו. ועושים כך ב' כלים אלו. מפני שהם
כלים לסקן המשקין. וכדי שיבא נקל יותר שיזוב המשקה המסוקן מתחת
שולי הכלי משא"כ כשלא יהיה ריוח תחת שולי כלי הסימין אלא יהיה לו
שולים שוים. הרי כשיעמוד כלי הסימין על שוליו השוין להדיא. יסתמו
נקבי הסימין שבשולים. מיהו לפעמים יתפך החדם המסין ב"ק שתחת
השולים כלפי מעלה ומסין ומשמר מתוך ב"ק הקטן שיזוב בדרך חלול ב"ק
הגדול : (ז) בבהך גם ר"מ מודה. דב' ב"ק שבכל א' מכלים הללו לא דמי
ל' ו' שבהחרח ודרבן. דווקא ב' לחרחר ו' לדרבן אר"מ לעיל דבנעו
משקין בטפל נעמא גם העיקר. משום דא"ל כלל להשתמש בהחרח
ודרבן שהן העיקר. אם לא יהיו מתיבד לין א' ו'ה' שהן הטפל. להכי
כל שמחזיר הטפל לעיקר. גם הטפל נחשב עיקר. אבל הכא אין
השמיים ב"ק א' שבכלי לריק לתשמיש הב"ק האחר שבקל"ה השני. לפיכך
כל אחד כלי לבד דמי. ולא דמי ג"כ לחרחור ודרבן האחר דש"ל צ"ל
ר"מ דבנעמא אחד לא נעמא חבירו. דהתם רגיל להשתמש ב'א' כמו
בחבירו. להכי אין תלויין כלל זה בזה. אבל הכא מדרגיל להשתמש ב'ד'
א' טפי מחבירו. וכגון מדה שמיחדת למוד ב'ד' א' יין וב'ד' א' שמן.
אוהו ק"ה שרגיל למוד ב'ה' הוא העיקר וב"כ זומא ליסטרטא. הכפ שבו
הוא העיקר. דרק לענינים רחוקים לריק להפך הבשר שלא תקדיה החתיכה.
העיקר. והוא נקרא הוד. ואוהו שאינו רגיל להשתמש בו הוא הטפל ונקרא אחוריים : (יה) ג"ל רס"ל לר' דווקא ב' לחרחר ו' לדרבן שאין משתמש
בזה' ו'ה' רק שמייעים להשתמש של החרחור והדרבן. להכי המסייע הו"ל כאחוריים. והחרחור והדרבן עלמין מודמיהוים לגוף השמיים הו"ל כהתוך.
וכ"כ חרחר ודרבן זה כנגד זה. מדאין תשמישו של זה שום לשל זה. זה לשדד הקרקע וזה לרזו הפרה בבלטה. להכי כ"ל חשוב לעלמו. ובנעמא אחד
במשקה לא נעמא חבירו. אבל הכי כלי דמשנתיו. תשמיש שוה יש לב' הקצוות. דב' המדות שיימין למידיה. וזומא ליסטרטא שימין לקדירה
וכ"ס מסנתג ומשמרת. דהרי מסין ומשמר ב'ו' הגד כבה"ד האחר. להכי טולו כנוף א' דמי דבנעמא אחד נעמא חבירו. מדאיתו לא מסייע
לתשמיש האחר כ' ו' שבמרדע שנתשיבו ע"י"כ כאחוריים. וגם אינו מיוחד למין השמיים אחר כחרחר ודרבן אחרים שנתשיבו ע"י"כ כנוף אחר (ג) :

אחרונה

לחמוריו ממש הוא. ועוד דהתם תשמישן שוה ורגילין לשמש חמיר בזה כמו
בזה ופ"ה השיב לחמוריו של חבירו וכ"ס הכא דתשמיש החקף אינו רגיל כמו
חמורו שפ"ט דהיו לחמוריו ומ"ע דר"י שתיבד ל' טולו חמו. והכר שפ"ה למתן
סוף הג' כלים הנגזים בזה אך דכדו אינם מונעים לו. וגם עיקר פ"י הר"ש
והכ"כ דמתני' דתשמיש חקף שגלחיו פליגי לא יתכן לפע"י דלתת פרט התנא
הכי כלים ועיקר הטעם לא פירש וס"ל למימני כלים שיש להם בית תשמיש גם
מאחוריהן

ר' עובדיה מברטנורה כלים כל הכלים פרק כה חוספות יום טוב קרב

ציונים

ד' הירבע. ע"פ

ר' שמעון אומר יש להם. לענין מה שכתוב הכלי יש להן דין
אחרים וטוב שאם נטמאו אחריו לא נטמא מה שכתוב הכלי.
אבל לענין הכלי עלמא אין חלוק דין אחריו מדין טוב שאם
נטמאו אחריו לריך להטביל את סולו כאלו נטמא טובו. והלכה
כרבי יהודה: ד' הרובע וחצי רובע.

כגון חמיכת עץ עבה וארוכה וכו' שהי
מדות חקוקות זו אל זו. אחד מחזיק
רובע וא' מחזיק חצי רובע ודופן
מפסיק
נממא חצי הרובע לא נטמא הרובע. אמרו לפני ר' עקיבא הואיל וחצי
כו'. כתב הר"ב והלכה כרבי יהודה. וכן כתב הרמב"ם. וממילא דמאי דקאמר ר"ש ולריך להטביל. כהלכה הוא. ועיין בסוף

מחגי' מלאכת שלמה וכו'. פ"י שאם נטמאו מחזוריים מה שכתוב וכו' ודפי' ר"ע ו'ל': ד' הרובע וחצי הרובע כו"ה

משנה אחרונה
מחזוריים. ועוד כל
אחרים דלתי פקדון
הייט צווי הכלי עד
הדפנות והדפנות מבחיץ.
וא"כ לר"י שאין להם
אחרים ומדן הכל עמא
ודפנות הכלי אמאי עמאין
לעמא טובו בשלמא
אחריו משום חקק שבו
משיב טוח אבל דפנות
אמאי מעמאין. ולר"י
פי' רבועי חצי' יש
לפרט דלאו משום חקק
שנאמרין אחריו ענה
אלא עמא אחריתא הוא
דכא דקיי' חז"ל לומר
נעמאו אחריו לא
נעמא טובו ואם נעמא
טוב הכל עמא משום
דנאמרין איש מקום
שמיים ולא שכימי משקין
האם כמו מחזוריים שמיים
דלתי נעמא לר"י ונעמא
שכימי לא נעמא. והשאלה
בגני כלים דחשיב הכל
שמיים אחרים בגני
וכמו בבוט שכן מדות יין
בזמן דרך החמיץ להכניס
המדה כולה לתוך החנית
למלאותו ללוקח ונמלא
אחריו טלו מלא משקין
כמו חובו ויטיב דנקט
מדות יין ושמן ולא הני
כלי יינן ושמן וכן זמא
ליסערא מכינס כולה
לתוך הקדרה וכן מקנות
ומשמרת המשקין בחין
לאחריו מיד. וס"ל
לר"י דלף אלו על פגם
אחרים ומדן דלא פגם
בגזרתם. ור"י אילי חבר
עמא דלחמן. וכן
משמע שמיים הרא"ה
כתב משום שיעקר כלים
אלו משמיים נעמאין
ונדנאין מחזוריים ע"כ:
בזה שכתוב טעור ולריך
להטביל. משמע דדוקא
בגני כלים דמחגי' אמר
לריך להטביל דלענין
עבילה אין להם אחרים
ומדן עביל את כולו.
אבל בגני כלים הכלים
שיש להן אחרים ומדן
אין טובו לריך עבילה
וכ"כ הרא"ה בגזרתו
בגדיל דר"י הוא כמכריב
וכ"כ מדברי הרמב"ם
בפירושו. ואינו תמה
בזה על הכתוב משנה למדן
כאן כלים עתה
בפשיטת דודאי כ"מ
שפטי יש להן אחרים
ומדן היינו לענין חס
גם כשהכלי מלא משאר משקין
הם מלהפסידן ולא מהני ליה
עבילה גב. ועי' רש"י [א"ב] ו'ל' דגם
הבטביל כולו עבילתו. ור"י
הכלי אין חילוק דלפילו
במקום שיש להן אחרים
ואינו

מלאכת שלמה

בזה ועיקר תשמישן במשקים ונדנאין באחריו הכלים ומשום הכי לא פליג
לבו בין אחרים לתוך: ר' שמעון אומר יש להם נטמאו מאחוריהן

בועז

הכלי. ולא נמא שהוא באמת אחריו הכלי. דזה ודאי לא גרע מכל
הכלים. דכל מה שהוא חוץ מהילוק חוכה מחשב אחרים. וה"ל הכא
נפלו על המזלג [הכא לא מני תנא למקט חילק בכסף. דהיינו נפלו על
חוכה או על גבה. דבמזלג ב' לדיו הן שוין] חולקין היד. המשמש לעמא
היינו להמזלג שפלו עליו המשקה [העמא] טמא. המשמש לטעור [היינו
להקפ] טעור [לר"מ אחיא הך צבא כפשוטי כוותיה. דהרי ר"מ ס"ל דיש
לזומליסטרן אחרים וחוד. ומסתבר דמזלג שאינו משמש צה רק לפרקים
כשירא שיקדיח התיכחו בהקדירה. להכי יפסך הנשר בקלחת. מה"ע נהב
המזלג באחרים. אבל לר"י לפי' קמא ה"ל שהוא כרבינו הרמב"ם.
לריך כאן לדחוק קצת. דלע"ז דס"ל לר"י במתניתין דנפול על המזלג
נעמא הך. אפ"ה קרי לה ברוספתא ליד של הך. משמע את הסעור.
דלע"ז דהקפ באמת טמא. אפ"ה קרי לה טעור. ור"ל שסעור מלד עלמו.
מדלא נפלו עליו משקין עמאין להדיא. וס"ל לר"י דלע"ז דהקפ נעמא ע"י
שנפלו משקין עמאין על המזלג. היינו רק משום דמחשב צ' השמיים שבו
הקצוות כשמיים ח'. ונעמא ח' אבז גררא של חבירו. אבל לא חליט גררא
הוא. ש'עמא גם אחריו חבירו כאלו נפלו על נוף חבירו להדיא. אולם
לפירוש השני. רוח לן עלמא. בפירושן התוספתא אליבא דר"י. דה"ל
המשמש לכף טעור. וכ"כ קפ עלמו שסעור. מדמיוחד לתשמיש לבד. וגם
רוקק שפי ממקום הסומא והיינו בין לר"מ ובין לר"י וכדאמרן] נפלו על
היד [ר"ל על הרוח עמאין הך להמזלג. ונ"ל עוד דהך צבא קאי על
המזלג. דחיי לה בתוספתא מקמי זומליסטרין. והיינו שפלו על הרוח
שבין י' לדי'] מקחו והוא טעור [היינו נמי בין זומליסטרין ובין צמרדע
אליבא דכ"ע וכדאמרן]: (ד) כך כתב רמל"מ שם. ביהוה לפע"ד אפשר
שנשאר כלי שיש לו אחרים וחוד ממש. מודה ר"ש שריך לפגול כולו
דהחלק של הכלי שנטמא לריך שיטביל כולו במים כהתא. כקפרא שהביא
הרא"ה [ס"ז ממקואות מ"ח] מהקפא דכתיב ורחץ בשרו במים ובה השמש.
מה שמשמש כלי כהתא בלי הפסק אף ביהת מים בלי הפסק כולו
וא"כ זכיתי לידע למה לא הזכיר הרמב"ם [רוח ה' מקואות] דין זה רק באדם
ולא בכלים. וגם נש"ע לא הזכיר דין זה רק בעבילת אדם [ביו"ד ס' ק"ב]
נעמא שריך להטביל הכלי כולו צבת אחת והלא כך רווחה הלכה בישראל. וכדמוכח ממי
ממשה הג"ל. ועל כרחק מההקפא כל חייבי טבילות זה לזה
מדכתיב אך בני גדה יתהטא. שיהיה טבילת כלי כטבילת גדה [כע"ז דעה"ב]
ואף דהך קרא רק בכלי מדן כתיב. ה"ה בשאר כלים עמאין. דין טבילתן
שזה לטבילת גדה לכל מיני. ורק לענין טבילה צ"כ טמא. וזהו רק צבלי
מדן היה גזירת הכתוב שריכים גם כלים מ"ם [כתום] שם] משא"כ בשאר כלים
עמאין יש הלממ"ם דסני כרביעות [כר"ש] פסחים י"ז ב' [אבל לשאר מיני דלוי
טבילה גב. ועי' רש"י] ור"י רש"י [א"ב] ו'ל' דגם הבטביל כולו עבילתו. ור"י
הכלי אין חילוק דלפילו במקום שיש להן אחרים ואינו

ישראל

אחדדי. ולא נמא שהוא באמת אחריו הכלי. דזה ודאי לא גרע מכל
הכלים. דכל מה שהוא חוץ מהילוק חוכה מחשב אחרים. וה"ל הכא
נפלו על המזלג [הכא לא מני תנא למקט חילק בכסף. דהיינו נפלו על
חוכה או על גבה. דבמזלג ב' לדיו הן שוין] חולקין היד. המשמש לעמא
היינו להמזלג שפלו עליו המשקה [העמא] טמא. המשמש לטעור [היינו
להקפ] טעור [לר"מ אחיא הך צבא כפשוטי כוותיה. דהרי ר"מ ס"ל דיש
לזומליסטרן אחרים וחוד. ומסתבר דמזלג שאינו משמש צה רק לפרקים
כשירא שיקדיח התיכחו בהקדירה. להכי יפסך הנשר בקלחת. מה"ע נהב
המזלג באחרים. אבל לר"י לפי' קמא ה"ל שהוא כרבינו הרמב"ם.
לריך כאן לדחוק קצת. דלע"ז דס"ל לר"י במתניתין דנפול על המזלג
נעמא הך. אפ"ה קרי לה ברוספתא ליד של הך. משמע את הסעור.
דלע"ז דהקפ באמת טמא. אפ"ה קרי לה טעור. ור"ל שסעור מלד עלמו.
מדלא נפלו עליו משקין עמאין להדיא. וס"ל לר"י דלע"ז דהקפ נעמא ע"י
שנפלו משקין עמאין על המזלג. היינו רק משום דמחשב צ' השמיים שבו
הקצוות כשמיים ח'. ונעמא ח' אבז גררא של חבירו. אבל לא חליט גררא
הוא. ש'עמא גם אחריו חבירו כאלו נפלו על נוף חבירו להדיא. אולם
לפירוש השני. רוח לן עלמא. בפירושן התוספתא אליבא דר"י. דה"ל
המשמש לכף טעור. וכ"כ קפ עלמו שסעור. מדמיוחד לתשמיש לבד. וגם
רוקק שפי ממקום הסומא והיינו בין לר"מ ובין לר"י וכדאמרן] נפלו על
היד [ר"ל על הרוח עמאין הך להמזלג. ונ"ל עוד דהך צבא קאי על
המזלג. דחיי לה בתוספתא מקמי זומליסטרין. והיינו שפלו על הרוח
שבין י' לדי'] מקחו והוא טעור [היינו נמי בין זומליסטרין ובין צמרדע
אליבא דכ"ע וכדאמרן]: (ד) כך כתב רמל"מ שם. ביהוה לפע"ד אפשר
שנשאר כלי שיש לו אחרים וחוד ממש. מודה ר"ש שריך לפגול כולו
דהחלק של הכלי שנטמא לריך שיטביל כולו במים כהתא. כקפרא שהביא
הרא"ה [ס"ז ממקואות מ"ח] מהקפא דכתיב ורחץ בשרו במים ובה השמש.
מה שמשמש כלי כהתא בלי הפסק אף ביהת מים בלי הפסק כולו
וא"כ זכיתי לידע למה לא הזכיר הרמב"ם [רוח ה' מקואות] דין זה רק באדם
ולא בכלים. וגם נש"ע לא הזכיר דין זה רק בעבילת אדם [ביו"ד ס' ק"ב]
נעמא שריך להטביל הכלי כולו צבת אחת והלא כך רווחה הלכה בישראל. וכדמוכח ממי
ממשה הג"ל. ועל כרחק מההקפא כל חייבי טבילות זה לזה
מדכתיב אך בני גדה יתהטא. שיהיה טבילת כלי כטבילת גדה [כע"ז דעה"ב]
ואף דהך קרא רק בכלי מדן כתיב. ה"ה בשאר כלים עמאין. דין טבילתן
שזה לטבילת גדה לכל מיני. ורק לענין טבילה צ"כ טמא. וזהו רק צבלי
מדן היה גזירת הכתוב שריכים גם כלים מ"ם [כתום] שם] משא"כ בשאר כלים
עמאין יש הלממ"ם דסני כרביעות [כר"ש] פסחים י"ז ב' [אבל לשאר מיני דלוי
טבילה גב. ועי' רש"י] ור"י רש"י [א"ב] ו'ל' דגם הבטביל כולו עבילתו. ור"י
הכלי אין חילוק דלפילו במקום שיש להן אחרים ואינו

תפארת

בזה ועיקר תשמישן במשקים ונדנאין באחריו הכלים ומשום הכי לא פליג
לבו בין אחרים לתוך: ר' שמעון אומר יש להם נטמאו מאחוריהן

יבין

יבין. ונ"ל דמלא כלל ר"ש צהרי ר"מ. וגם מדפי ר"ש צביטמה.
דהרי רבי מאיר קאמר יש להם אחרים וטוח. ור"ש נקט סהס יש
להם. שמע מינה דלא ראי זה כראי זה ושלם מחלוקת בדבר דלר"מ
אוחו לד שרגיל להשתמש בו הוא העיקר וההך והאד השי הוא העפל ומחשב
אחרים. ולר"י שיהיו אלו שייכין ול"ו [כפי' בתרא ה"ל] או שיהיו כגוף
ח' וכפי' קמא ה"ל ולר"ש דעת שליטת. דיש להם אחרים וטוח. אבל
רק לענין שיהטמא מה שבתוכו. דבנטמא אחרים שבהן. טעור מה
שבתוכו. אבל כלי עלמו טלו לריך עבילה אפי' כשנעמו המשקין רק
באחרים. והיינו משום דס"ל דסני בהך הכירא שטומאת משקין
מדרבנן. מדאמרין דמה שבתוכו טעור. ולר"מ בנטמא העפל. ח"ל
לעביל העיקר ולר"י גם מה שבתוכו טמא: (ב) ר"ל דס"ל. כיון שאינו
נטמא מה שבתוכו. ולפיכך לא יהיה לריך להטביל הכלי דלמאי נוחש
לה. קמ"ל [ונשאלת מה קושיא הראב"ד [פ"ה דכלים] ועמל"מ שם ה"ג]. אבל כל
כלי שנטמא אחריו שלא נטמא טובו. ס"ל לר"ש דל"ל לטבול כולו (ד).
ואפשר לי עוד דקמ"ל ר"ש צמא דקאמר וריך להטביל כולו. מר"ד"ל
דה"ל הכא כידות כלים שעתיד לקפ"ן. ש"ל עבילה מדמשהמש גז האחר
להשמיש אחר. לפיכך כל העומד לקפ"ן כקפ"ן ועומד דמי קמ"ל [ועי'
מקואות פ"י מ"ח]: (בא) הוא כלי שצב"ז ח' יש ב"ק כמדה רובע וצב"ד שצב"ד
יש ביה קבול שמתחיל חצי רובע. והשוליים מפסיק בין זה לזה כזה: H
והרא"ה ומהרמב"ם [סוף ה' כלים] מיירי שני מיני המדות הם זה צב"ד זה.
ויש דופן מפסי' צביטמא* [ועי' שם] ושינועו עשויין למדידת מין אחד:
(ב) במשקין עמאין: [בג] דמדשיהן עשויין לענין
אחד. ה"ל שיהיו כל אחד עיקר בפ"ע אפי' לר"מ וכמ"ל לעיל [סי' יד]
משא"כ בשאחד עשוי לעמד יין. ואחד לעמד שמן. חייב איזה מין רגיל
מז

ומדן לריך להטביל את כולו כדחתן לקמן בני רובע. והוא רובע כשהוא מטביל מטביל את כולו וזה פשוט עכ"ל. ודברי תימה הם דלדבריו צמאי פליגי ר"מ ור"ש הכא אלא ודאי דל"ל
ח"ל להטביל כמו בכל הכלים שיש להן אחרים ומדן וכו"ה הרא"ה כדלוי ומהיה דתקן בני רובע והוא רובע כשהוא מטביל מטביל את כולו לאו ראה הוא כמו שפירש לקמן. ונדולה מו"ל
דמקום שיש להם אחרים ומדן אם נעמא אחריו ח"ל עבילה כלל אף לאחוריה דהא ה"ה פסוקה סוף רפ"ה. דכרתו עב"ה דחייב בתשמיש בטוב שאחריו עמא וכו"ה לתרומה קאמר
דלפי'

כלים כל הכלים פרק כה

תוספות יום טוב קבר

ציונים

ח כידר. מ"י ע"ג ר"ח
מ"ט ע"ג ר"ח
אלוהו רבא
ח הוה שוה כ"ט
מלחא בלתי נפשא ולא
קאי חילד :

משנה אחרונה
העומתם שכל שנה לר"ח
לארחה בנים לביטו
ועמא הדיס או את
הכוס ואלא לעמוד בניהרם
ז לכי אמרו לתקן שלא
נעמא זה בטומאה זה .
וע"ה לביטו. עממי' נמי
משי"ה הוא שלא להרגיל
את העומתם לביטו
כשוין לשנים ומלויין
שם משקן המיד ומשקן
עלויין לעומתם ונחלא
הו מעניין את העומתה
בכל שנה ולפ"ה ר"ע
דאמר לביטו
לביטו ולא לשאר
כלי וכ"כ המב"ש וכ"ה
במסכתא דל"ה מ"ה
אף לביטו. ובמסכתא
הני מילתא דר"ע הכי
א"ר עקיבא לא הויכו
בית הכניסה אלא לביטו
שלא יבא שמה ובאש"ן
ראשון מעמא ע"כ נראה
דמיט שמרגיל את
העומתה למתק שוה
שמה שדך השוה ח"ה
שלא סנע שפחו בלתי
הכוס שמוך לפי וסס
הוא בית הכניסה ומלא
אם הו מעמא בית
לביטו מתת אחריו

דפרישית. ולמרות דמפרש לקמן כי"ר ר"י סבר לדיס טהורות
בלבד לא חיישין אכל לדיס טמאות חיישין והלכה כח"ק וכדמפרש
ר' זיסי : ח היו ידיו טהורות. ועליהם משקה עופה : אינו חושש
שמא נטמאו . משקין שכל ידיו
באמרי הכוס ויחזרו ויטמאו את הטהורות (ה). אמר ר' יוסי לא אמרו אלא
לדיס הטהורות בלבד (ה) : ח יצד היו
ידיו (ה) ואתורי הכוס טמאים. אחו בביית צביעתו אינו חושש שמא
נטמאו ידיו באחורי הכוס (ה). היה שותה בכוס שאחוריו טמאים (ה). אינו חושש :

גדולה נמי לענין זה שחשך נטמא (ג"כ) הכלי [במשקין
עמאין] לא נטמא בית הכניסה ע"כ. ועמ"ש לקמן במשנה ט :
אמר ר' יוסי לא אמרו אלא לדיס הטהורות בלבד. ור"ל
היינו טעמא דר' יוסי דכשאוה וידיו
טהורות. או מהר היטב שלא יבא
לידי רבוי טומאה לא הוא ולא כליו .
אכל כשידיו טמאות אינו נזהר כל כך
(ה) נראה ש"ל גג וחישי'

עקיבא סבר לביטו דוקא וכן משמע מן התוספתא שכתוב בסמוך כ"ד :
אלא לדיס הטהורות בלבד . אכל לדיס טמאות חיישין שמה יעב משקין'
ולאו דלמתי אכל כשידיו ידיו טהורות נזהר מליגע במשקים שלא יטמאו
ידיו. ה"ה ש"ל : ובידיו' דברכות פ"ח דף ו"א ר"ר יוחנן אחי' דב"ש דאמרי
מלאכת שלמה
טמלין לדיס ואל"כ מונוין את הכוס כר' יוסי דאמר הכא לא אמרו אלא
לדיס הטהורות בלבד וכו' דהתם כר"מ דהכא : ח אינו חושש שמא
נטמאו וכו' . בתוספתא משמע דר' עקיבא פליג אמתי' וקצת דחיישי' ור"ל
התוספתא אמר ר' עקיבא לא הזכירו בית הכניסה אלא לביטו שלא יבא
שמה

מירס. אלא אחוין את הכלי צבית אחיהו זה : (ח) אבל אי"ל דה"פ .
לר"ע עריבא גדולה מק"ע צבית הכניסה . דמראהו כד לר"ך שיחזו גם
שם כשיטעלנהו. וכ"כ בכות לר"ע . שחושש שיספק המשקין על הטולחן .
אכל שאר כלים קטנים אמר"ש כלל צבית הכניסה . דמדלחו רעיל לאחוה רק
שם. ולפי ה"ל כשאר ירות דלמתי' ביה לעיל (מ"י) . דנפלו עינין משקין
מקוקן וכו' טהורים . ליתא . דא"כ מה דקאמר בתר הכי ר"מ ור' יוסי לדיס
לכד ים כניסיה . ואי ר"ע ור"ש לחומרא קאמרו . ה"ל ר"מ ור"י . וס"ל
דרק לענין טומאת הדיס . אמריין דנעמא מקום ח' בהכלי נעמא חבירו
ומטמא לדיס ומחמירין . אכל בנגע אוכלין לחין או משקין במקום האחר לא
נעמאו . ובה דלא ליתא דברי עומתת ידים ודאי קיל מטומאת אוכלין ומשקין :

אבל בשאר כלי . ספיר חיישין כ"ל . להכי כשיטמא ח' מהן נעמא
חבירו (ח) דוקא ביהו ידיו טמאות ונגע בהן כשהן לחות בל' מב'
מקומות ש"כוס הכל' . לא נעמא חבירו . וכ"כ ביהו ח' מב' המקומות
ש"כוס טמא . ונגע בידיו לחות וטהורות במקום האחר . לא נעמאו
הדיס . וכדמפרש ואולי נמ"ה . [וי"ל דעממי' . מהו"ל מ"י דנגן
טומאת משקין לכלי ועומתת ידים] אכל אוכלין לחין ומשקין . בין כשהן
טמאים ונגע במקום ח' מב' מקומות הכל' שבכלי . ובין כשהן טהורים
ונגע במקום הטהור מב' המקומות שנטמא חבירו . בין כך וכך ב'
המקומות והכלי לחין והמשקין כולם עמאין : (ה) דרק בהן אמריין שלא
יתטמאו בשנינו במקום הטהור שחבירו טמא . אכל ידים טמאות לחות
שנגעו במקום ח' . נעמא גם תר הכני . ועממי' דרק כשידיו טהורות מהר
היטב מליגע במקום הטמא שבכלי [וע' ידים פ"ג מ"ד] : (ה) של
אדם : (ח) ועליהן או על הכוס טהור טמא (ה) ור"ה לר"מ בלחו בידיו טמאות
בכניסה לה . לא חיישין שנגע באחוריים בידיו לחות .
וכ"כ חייבא : (ח) מלחא בלתי נפשא היא . ולא קאי חילד ר"ל .
לעיל [פ"ה מ"י] דלר"מ התם . הכי ודאי נעמא הרוק . והזו וטימא הכוס וכו'
יהודה התם . הכי חפ"ה הרוק שבפיו טהור . וכ"כ תוך הכוס . אלא
לר' יוסי התם חלתיך . דקאמר התם דכשיספק הרוק בפיו מק"ע . סד"ה
היחם שמה היפך הרוק ונעמא גם המשקין שבפיו מלחורי הכוס . וחזרו
ועמאו

מלאכת שלמה
טמלין לדיס ואל"כ מונוין את הכוס כר' יוסי דאמר הכא לא אמרו אלא
לדיס הטהורות בלבד וכו' דהתם כר"מ דהכא : ח אינו חושש שמא
נטמאו וכו' . בתוספתא משמע דר' עקיבא פליג אמתי' וקצת דחיישי' ור"ל
התוספתא אמר ר' עקיבא לא הזכירו בית הכניסה אלא לביטו שלא יבא
שמה

מלאכת שלמה
טמלין לדיס ואל"כ מונוין את הכוס כר' יוסי דאמר הכא לא אמרו אלא
לדיס הטהורות בלבד וכו' דהתם כר"מ דהכא : ח אינו חושש שמא
נטמאו וכו' . בתוספתא משמע דר' עקיבא פליג אמתי' וקצת דחיישי' ור"ל
התוספתא אמר ר' עקיבא לא הזכירו בית הכניסה אלא לביטו שלא יבא
שמה

מלאכת שלמה
טמלין לדיס ואל"כ מונוין את הכוס כר' יוסי דאמר הכא לא אמרו אלא
לדיס הטהורות בלבד וכו' דהתם כר"מ דהכא : ח אינו חושש שמא
נטמאו וכו' . בתוספתא משמע דר' עקיבא פליג אמתי' וקצת דחיישי' ור"ל
התוספתא אמר ר' עקיבא לא הזכירו בית הכניסה אלא לביטו שלא יבא
שמה